

Министерство индустрии и новых технологий
Республики Казахстан

**Инструктивный материал:
«Маркировка и этикетирование в ЕС»**

АО «Национальное агентство
по экспорту и инвестициям “KAZNEX INVEST”

2011 год

Уважаемые читатели!

Национальное агентство по экспорту и инвестициям «KAZNEX INVEST» продолжает выпуск серий инструктивных материалов «В помощь экспортеру» в соответствии с заказом Министерства индустрии и новых технологий Казахстана.

Цель инструктивных материалов - помочь казахстанским производителям несырьевых товаров развить и повысить способность экспортировать.

Инструктивные материалы представляют собой публикации, написанные на простом и доступном языке, которые помогают читателю найти разъяснения и ответы на вопросы, возникающие в самых разных областях в сфере экспорта.

В текущем году определены семь тематик публикаций:

- Государственная поддержка экспорта в Казахстане;
- Сервисная и финансовая поддержка экспорта;
- Экспорт и Таможенный союз: правила рынка;
- Маркировка и этикетирование в ЕС;
- Международные стандарты по пищевой безопасности;
- Процедуры и требования рынка гуманитарных закупок;
- Экспорт в ЕС.

Тематика каждой публикации определялась исходя из актуальности вопросов, интересующих сегодня, как начинающих, так и действующих экспортеров Казахстана.

Инструктивные материалы распространяются бесплатно. Публикации в электронном формате вы можете найти на сайте KAZNEX INVEST: www.kazninvest.kz.

Приглашаем читателя выразить свое мнение или представить свои предложения по серии инструктивных материалов «В помощь экспортеру». Предложения и комментарии к инструктивным материалам вы можете направить на электронный адрес: client@kazninvest.kz.

Национальное агентство
по экспорту и инвестициям
«KAZNEX INVEST»

Содержание

Введение.....	5
Зачем нужна маркировка товаров?	6
Индустрия маркировки и этикетирования в ЕС.....	7
Маркировка пищевых продуктов в ЕС.....	10
Маркировка непродовольственных товаров.....	15
Добровольные маркировки в ЕС.....	27
Общие требования к маркировке, этикетированию и упаковке.....	33
Это необходимо знать!.....	37
Где можно получить больше информации?.....	47
Глоссарий.....	49

Введение

Выбор потребителя – это важная проблема, а маркировка – это средство, которое может помочь потребителю сделать выбор при покупке товаров. Маркировка выполняет различные задачи, например, определяет качество продукта, экологичность, безопасность для здоровья и даже популярность продукта на рынке. Поэтому на товарах указывается разнообразное количество логотипов, и каждый потребитель должен, по крайней мере, понимать, что они означают.

Особенно ярким примером разнообразия требований по маркировке и этикетированию продукции может послужить опыт стран ЕС. Сегодня в странах ЕС действует широкий спектр законов, правил и требований в области маркировки, этикетирования и упаковки.

Данный материал предоставляет читателю возможность иметь общее представление об основных требованиях к маркировке и этикетированию продукции, действующих в странах ЕС.

Основная часть публикации составлена на базе информации World Packaging Organization (WPO, Всемирная упаковочная организация).¹

¹ World Packaging Organization (WPO) – это некоммерческая, неправительственная, международная федерация упаковочных организаций и ассоциаций, основанная в сентябре 1968 года в Токио, официальный сайт: www.worldpackaging.org

Зачем нужна маркировка товаров?

Маркировка – это своего рода «послание производителя покупателю». Зачастую мы сталкиваемся с неразборчивым «почерком» такого послания, когда невозможно увидеть ни дату выпуска, ни номер серии, потому что вся информация стёрлась. Халатное отношение к маркировке может привести к плачевным результатам. Потому что просроченный продукт – это угроза здоровью покупателя и удар по репутации компании-изготовителя.

Маркировка может преследовать разные функциональные, но одинаковые по важности цели. Типичная маркировка – это информация о времени и дате выпуска, конечном сроке реализации, номере продукта и номере партии товара. Основные виды маркировки встречаются на: упаковке, этикетке или на самом товаре. Также существуют и другие виды маркировки – нанесение товарных знаков, рисунков или нанесение многострочной маркировки, которая может фактически заменить этикетку. Всё чаще можно видеть такие маркировочные знаки, как логотип, штрих-код, знаки и графические рисунки, защищающие товар от подделки.

Важно знать! **Необходимо знать разницу между понятиями «марка» и «этикетка».**

Марка – это символ или пиктограмма, которая непосредственно нанесена на продукт или соответственно на его упаковку. Марки могут классифицироваться, начиная со знаков опасности и заканчивая методами эффективной переработки и утилизации.

Этикетка отображает описательную характеристику продукта и его изготовителя. Она представляется в виде трафарета, штампа,

надписи, рельефа на единице потребительской тары, а также в виде листа-вкладыша или ярлыка, прилагаемых или прикрепляемых к каждой единице товаров.

Индустрия маркировки и этикетирования в ЕС

В последние 15–20 лет мировая индустрия маркировки и этикетирования стала одной из самых динамично развивающихся отраслей полиграфического рынка. Ежегодно продажи этих продуктов, так же как и прибыльность их производства, растут довольно высокими темпами. Однако за последние пять лет на рынке этикетки рост прибыли замедлился, поскольку резко обострилась конкуренция. При этом главной характеристикой рынка становится консолидация и глобализация производителей упаковки.

Согласно действующему законодательству ЕС продукты, которые соответствуют требованиям ЕС по маркировке, могут распространяться на территории ЕС. Целью требований ЕС к маркировке является обеспечение высокого уровня защиты здоровья потребителя, его безопасности и интересов путем предоставления информации о продукте в отношении его содержания, состава, безопасности в обращении, особых мер предосторожности, прочей специальной информации и т.д.²

Законодательство ЕС устанавливает обязательные стандарты маркировки для таких отдельных секторов, как продукты питания, бытовая техника, обувь, текстильные изделия и т.д.

Законодательство ЕС по вопросам маркировки и этикетирования вы можете найти по следующей ссылке:

http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/product_labelling_and_packaging/index_en.htm.

² Источник: «Европейский Союз – Обзор процедур импорта», <http://exporthelp.europa.eu>

Важно знать! Страны участники ЕС

В ЕС входят 27 государств: Австрия, Бельгия, Болгария, Великобритания, Венгрия, Германия, Греция, Дания, Ирландия, Испания, Италия, Кипр, Латвия, Литва, Люксембург, Мальта, Нидерланды, Польша, Португалия, Румыния, Словакия, Словения, Финляндия, Франция, Чехия, Швеция и Эстония. В настоящий момент следующие страны имеют статус кандидата: Македония, Турция, Хорватия и Черногория. Хорватия завершила переговоры о вступлении в ЕС 30 июня 2011 года. Официально Хорватия присоединится к странам-членам с 1 июля 2013 года.³

Крупнейшие европейские производители этикеток

К европейским странам, производящим большое количество этикеток, относятся: Германия, Бельгия, Голландия, Италия, Франция, Финляндия, Чехия, Польша, Болгария. Компании, печатающие этикетки, как правило, целиком сосредотачиваются на этом виде деятельности. Они предлагают высокий уровень полиграфических услуг и высокое качество печати. Крупнейшие европейские производители этикеток представлены в таблице 1.

Таблица 1. Список производителей-печатников этикетки в ЕС

Наименование компании	Страна	Сайт
CCLLabelLtd	Великобритания	www.cclind.com
DecorativeSleeves	Великобритания	www.decorativesleeves.co.uk
Fuji Seal Europe	Великобритания	www.fujiseal.com
SE Labels Group	Норвегия	http://clubstream.substream.se
SleeveInternationallimited	Великобритания	http://www.packmeeting.com
Steinbeis Packaging GmbH & Co KG	Германия	http://web2.cylex.de

³ Источник: «Государства-члены ЕС», www.web2.cylex.de

Наименование компании	Страна	Сайт
TöpferKulmbachGmbH	Германия	www.toepfer.de
OffcetGluksburgKetels	Германия	http://www.offset-ketels.de
Haendler &Natermann GmbH	Германия	http://www.natermann.de/

Источник: «Производство этикетки: тенденции мирового рынка», Академия Конъюнктуры Промышленных Рынков, www.newchemistry.ru.

Европейские компании, представленные в таблице 1, закупают сырьевые материалы (пленку или бумагу) у следующих компаний- производителей (см. таблицы 2, 3):

Таблица 2. Список производителей этикеточной бумаги в ЕС

Наименование компании	Страна	Сайт/e-mail
AhlstromLabelPack	Франция	-
Stora Enso Global Speciality Papers	Финляндия Германия	www.storaenso.com/specialitypapers
Brigl&Bergmeister	Австрия	Brigl-bergmeister.com
Torraspapel	Испания	http://www.torraspapel.com/
Favini	Голландия	http://www.favini.com/
MetsäSerla, Zanders(MReal)	Германия	-
Salach	Германия	www.salach-papier.de
Sappi	Бельгия	http://www.sappi.com
UPM Kymmene	Финляндия	http://w3.upm-kymmene.com
Amsterdam Metallized	Нидерланды	welcome@metallized.nl
Arjobex	Франция	www.polyart.com
Cham Tenero Paper Mills Inc	Нидерланды	contact@cham-group.com
Henry&LeighSlaterLtd	Великобритания	contact@hslater.co.uk
Intermills	Бельгия	-

Наименование компании	Страна	Сайт/e-mail
InternationalPaper	Франция	contact@ipaper.com
Schoeller&Hoesch	Германия	contact@schoellerhoesch.de
YUPO EuropeGmbH	Германия	www.yupo.com

*Источник: «Производство этикетки: тенденции мирового рынка»,
www.newchemistry.ru*

Таблица №3 Список европейских производителей пленки для производства этикеток

Наименование компании	Страна	Сайт
TrespaphanGmbH	Германия	www.trespaphan.com
Exxon Mobil Chemical Films Europe Inc	Люксембург	Www.exxonmobil.com
NordeniaDeutschlandGronauGmbH	Германия	contact@nordenia.com
PolinasPlastics	Турция	export@polinas.com.tr
AmsterdamMetallizedProducts	Голландия	www.metallized.nl
UCB	Бельгия	www.ucb-group.com
Bischof&Klein	Германия	www.bischof-und-klein.de
Nordenia	Германия	http://www.nordenia.com
DuPontTeijin	Люксембург	www.dupontteijnfilms.com/
Mitsubishi	Германия	http://www.m-petfilm.com/

*Источник: «Производство этикетки: тенденции мирового рынка»,
Академия Конъюнктуры Промышленных Рынков, www.newchemistry.ru.*

Маркировка пищевых продуктов в ЕС

Предмет маркировки пищевых продуктов состоит в том, чтобы гарантировать потребителям доступ к информации относительно содержания и состава продукта, с целью

защитить их здоровье и интересы. Другая информация может обеспечить детали относительно специфического аспекта продукта, такие как его происхождение или метод производства. Некоторые пищевые продукты подлежат определенным инструкциям: генетически модифицированные, аллергенные продукты, предназначенные для младенцев и детей, различные напитки.

Генеральный стандарт по маркировке пищевых продуктов, подлежащих упаковке, ЕС (GENERAL STANDARD FOR THE LABELLING OF PREPACKAGED FOODS, CODEX STAN 1-1985 (Rev.1-1991) можно найти на следующей страничке: http://www.roj.by/publ/zakonodatelstvo/zakon_o_mede_v_es/6-1-0-103

Генетически модифицированные организмы (ГМО)

Согласно Регламенту Европейского парламента и Совета (ЕС) № 1830/2003 от 22 сентября 2003 года для продуктов, состоящих из ГМО операторы должны обеспечить следующее:

(a) нанесение на этикетку для предварительно упакованных продуктов, состоящих из ГМО или содержащих ГМО, обозначений: «Этот продукт содержит генетически модифицированные организмы» или «Этот продукт содержит генетически модифицированные (название организмов)»;

(b) для предварительно не упакованных продуктов, предлагаемых конечному потребителю, нанесение на стенд с продуктом или в связи с ним обозначений: «Этот продукт содержит генетически модифицированные организмы» или «Этот продукт содержит генетически модифицированные (название организмов)».

Регламент Европейского парламента и Совета (ЕС) № 1830/2003 от 22 сентября 2003 года можно найти по следующей ссылке: <http://www.fsvps.ru/fsvps-docs/ru/laws/eu/1830-2003.pdf>.

Продукция для младенцев и детей

Экологически чистое питание особенно важно в детском возрасте. Существуют значительные различия между детьми и взрослыми в способности обезвреживать токсины. Дети первых лет жизни особенно чувствительны к содержанию в продуктах питания химических веществ. В связи с особенностями обменных процессов, детский организм активно аккумулирует из окружающей среды как полезные, так и вредные вещества. Поэтому в настоящее время большинство фирм-производителей детского питания стремятся обеспечить экологическую безопасность своей продукции, самым тщательным образом отбирая сырье для его производства. Важным фактором быстрого и успешного развития органического сельского хозяйства является деятельность национальных ассоциаций производителей органической сельскохозяйственной продукции.

На продукцию, не отвечающую нормам, как и на ту, что выпускается только во время перехода предприятия на органическое выращивание, знак не наносится.

Рядом со знаком ЕС на органической продукции может дополнительно стоять национальный органический знак или частный знак компании производителя продукта. Распознав органический продукт по соответствующим знакам, необходимо обратить внимание и на наличие кода органа, который проводил контроль продукции и выдавал сертификат. Он должен быть под органическим знаком. Код может выглядеть, например, так: АТ-БИО-301.⁴

Далее представлены знаки маркировки органических продуктов в различных странах ЕС:

⁴ Источник: «Маркировка органических продуктов: что искать на упаковке?», www.tvoyimalysh.com.ua

В 2001 году Федеральное министерство Германии по защите прав потребителей, продовольствию и сельскому хозяйству представило национальную маркировку – Bio-Siegel (Экологическая печать), которая обозначает продукты предприятий, придерживающихся требований ЕС.

Франция одна из первых среди европейских стран ввела национальный знак для экологических продуктов питания – логотип АВ, Agriculture Biologique (Экологическая продукция), который сменил частные системы маркировки.

Данный логотип является собственностью Министерства сельского хозяйства Франции. Нанесение этого логотипа на товары разрешается после подписания договора с владельцем знака и выполнения всех требований, установленных законодательством ЕС.

Знак может также наноситься на био-продукты из других стран при условии выполнения требований французского законодательства к хозяйствам, применяющим экологические методы. продукты растительного происхождения должны быть произведены в ЕС, за исключением экзотических.

Знак маркировки государственного органа по контролю органического сельского хозяйства в Дании (от датской компании Stats-kontroller etokologisk). Знак действует с 1989 года.

Знак маркировки органического питания и фермерства, (от компании OrganicFarmers&Growers, Великобритания).

Выше указанные знаки можно найти по следующему сайту: «Европейская маркировка», www.biomarket.ru

Мясо

В июне 2011 года странами-членами ЕС достигнуто соглашение о маркировке мяса и мясной продукции (говядина, баранина, свинина, мясо птицы) в виде информации о стране производителе.

Европейские потребители должны быть информированы о том, что они едят. Обязательно должна быть указана страна происхождения на упаковках всех видах мяса.

Данное соглашение стран ЕС имеет более широкие цели.

Основная цель - возобновить традиции маркировки всех продуктов, так называемых, знаков качества. Вместе с тем, страны ЕС преследуют цель обеспечить необходимой информацией европейских потребителей с помощью читаемой и понятной этикеткой. На новой этикетке, потребитель сможет найти энергетическую ценность пищевых продуктов и указание аллергенов для тех, кто страдает от пищевой аллергии.⁵

Напитки

Обычным и доступным средством представления информации о напитках является маркировка продукции. Что отражается в маркировке и как представляется эта информация? Это зависит от типа напитка. К примеру, требования ЕС (полный обзор представлен на сайте ICAP⁶, Международный центр алкогольной политики) в отношении маркировки алкогольных напитков предусматривают следующее:

- наименование продукта (общее наименование, а не фирменное название);
- количество – вес в нетто в метрических единицах;
- объемная доля спирта (или приобретенная крепость);
- указание минимального срока годности;

⁵ Источник: статья: «ЕС требует происхождения на все виды мяса», <http://www.obozrevatel.com>

⁶ <http://www.icap.org/Education/EducatingthePublic/AlcoholBeverageLabeling/tabid/268/Default.aspx>.

- рекомендации по использованию и хранению, при необходимости;
- наименование и местонахождение производителя/импортера (находящегося на территории ЕС);
- место происхождения;
- следует обязательно отражать в маркировке сведения о всех присутствующих в данном конкретном напитке ингредиентах, имеющих аллергенный эффект.

Мед

Мед - естественное сладкое вещество, созданное медовыми пчелами из нектара цветов или из секретов частей живых растений или выделений сосущих насекомых из растений, на частях существующих растений, которые пчелы собирают, трансформируют, объединяясь со специфическими собственными веществами, складывают, обезвоживают, запасают и оставляют в медовых сотах, для созревания и зрелого мёда.

Маркировка непродовольственных товаров

Маркировка «СЕ»

Маркировка «СЕ» (аббревиатура фр. Conformité Européenne — европейское соответствие), иначе знак «СЕ», символ «СЕ», «CE MARK», или просто «СЕ» – особый знак, который наносят на изделие, и удостоверяет, что изделие соответствует основным требованиям директив ЕС, а также то, что продукт прошёл процедуру оценки соответствия директивам.

Это означает, что маркировка «СЕ» указывает на то, что изделие не является вредным для здоровья его потребителей,

а также безвредно для окружающей среды. Однако следует учитывать, что знак «СЕ» не является символом качества продукции.

Независимо от страны происхождения, все товары, продающиеся в странах ЕС, а также в Норвегии, Лихтенштейне и Исландии, и к которым относятся «Директивы нового подхода», обязательно должны быть маркированы знаком «СЕ».

Маркировка «СЕ» - это заявление производителя, указывающее на соответствие продукции требованиям, применимым к ней европейских регламентов, в качестве которых выступают европейские директивы «Нового и глобального подходов». На сегодняшний день существует 22 директивы. Некоторые из них представлены ниже:

- Директива 2006/95/ЕС, относящаяся к низковольтному оборудованию;
- Директива 2004/108/ЕС, относящаяся к электромагнитной совместимости;
- Директива 88/378/ЕЕС, относящаяся к безопасности игрушек;
- Директива 93/42/ЕЕС, относящаяся к медицинскому оборудованию;
- Директива 2006/42/ЕС, относящаяся к механическому оборудованию;
- Директива 97/23/ЕС, относящаяся к оборудованию, работающему под давлением;
- Директива 99/5/ЕС, относящаяся к радиооборудованию и телекоммуникационному терминальному оборудованию;
- Директива 89/106/ЕЕС, относящаяся к строительной продукции.⁷

Для продукции, подпадающей под сферу действия директив ЕС «Новый подход» - требуется обязательное наличие маркировки «СЕ».

⁷ Источник: www.icqc.eu

Важно знать!

Маркировка «СЕ» должна быть нанесена на:

- все новые продукты, независимо от того, произведены ли они в странах-членах ЕС или третьих странах;
- любые продукты вторичного пользования, импортируемые из стран, не являющихся членами ЕС;
- продукцию, ранее маркированную знаком «СЕ».

Каждая директива «Нового Подхода» обычно содержит ссылки на гармонизированные Европейские стандарты, применение которых подразумевает презумпцию соответствия основным требованиям.⁸

Текстиль

В соответствии с новыми правилами, знак «Сделано в... (название страны-производителя)» должен быть нанесен на все текстильные товары, изготовленные за пределами ЕС. Требование вводится для того, чтобы покупатели могли точно узнать, где была изготовлена та или иная продукция. Например, если на экспорт в страны ЕС поступают текстильные товары, изготовленные на казахстанских предприятиях, на этих товарах должно присутствовать обозначение «Сделано в Казахстане». Все материалы животного происхождения, которые были использованы для производства текстильных товаров, должны быть отмечены в маркировочном обозначении. Это даст возможность покупателям узнать, имеются ли в товаре материалы, неподходящие по составу продукта. В частности, следует обязательно указывать, имеется ли в составе ткани натуральный пух и шерсть овцы, поскольку эти включения могут стать причиной аллергических проявлений.⁹

⁸ Источник: «Маркировка продуктов со знаком СЕ», www.checkproduct.ru

⁹ Источник: «Евросоюз потребовал новой маркировки текстильных товаров, поступающих в страны ЕС», 04.06.2011г., www.nalogovnet.com

Обувь

Обувь европейских и отечественных производителей маркируется в соответствии со стандартами стран изготовителей и является основным признаком, по которому определяется достоверность обуви. Клеймо и маркировка ставится в определённых местах. На кожаном клапане молнии, в виде этикетки указывается состав материала обуви по трём параметрам: верх, подкладка, подошва.

Этикетки должны передать информацию, относящуюся к верхней подкладке и стельке носков, и внешней подошве обуви. Информация должна передаваться с помощью утвержденных пиктограмм или текстовой информации.

Этикетка должна быть разборчивой, надежно закреплённой и доступной. Производитель или его уполномоченный агент несет ответственность за предоставление этикетки и за точность содержащейся в ней информации.¹⁰

Косметика

Косметика – это вещества, используемые для улучшения или защиты внешнего вида или запаха тела человека. К ней относятся крема по уходу за кожей, лосьоны, пудра, духи, губная помада, лаки для ногтей, средства для макияжа, химической завивки, краска для волос, лаки и гели для волос, дезодоранты, средства для ухода за детьми, масло для ванн, шарики для ванн, соль для ванн и многие другие виды продуктов.

Контейнеры и упаковки должны быть, легко читаемыми и хорошо видимыми а также должны отображать следующую информацию:

- торговое название или адрес, зарегистрированный офис производителя или лицо ответственное за маркетинг космети

¹⁰

Источник: «Реставрация обуви», www.restavraciaobuvi.narod.ru

ческого продукта;

- номинальные содержания в момент упаковки (по весу или объему);

- дата минимального срока годности указывается с помощью “Best used before the end of ...”, что означает в переводе с английского “использовать до”, для продуктов с минимальной прочностью менее чем за 30 месяцев;

- особые меры предосторожности для использования;

- номер пакета или ссылка продукта, для идентификации;

- функция продукта.

Подробные требования ЕС к маркировке косметики можно найти по следующей ссылке:

http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/product_labelling_and_packaging/l21191_en.htm.

Деревянная тара

При транспортировке грузов большим спросом пользуется деревянная тара.

Деревянная тара должна быть:

- толщиной более 6 мм;

- термически обработанная;

- высушенная.

Если же деревянная тара не прошла соответствующую обработку и не имеет маркировки, она подлежит штрафным взысканиям. Согласно введенным требованиям, весь упаковочный материал, должен быть изготовлен из сырья, не распространяющего вредителей древесины, а маркировка должна быть на каждом деревянном упаковочном материале. Маркировка подтверждает, что тара было термически обработана в течение 1 часа при температуре выше 56 °С.

Основные надписи на грузовых местах должны содержать:

- полное или сокращенное наименование грузополучателя;
- полное наименование станции назначения.¹¹

Бытовая техника

В соответствии с Директивой 92/75/ЕС с 1992 года является обязательным указание данных о потреблении электроэнергии для большинства бытовых электроприборов. Этикетку, позволяющую быстро оценить

экономичность, наносят на следующие электроприборы:

- холодильники, морозильники и их комбинации;
- стиральные машины, сушилки и их комбинации;
- посудомоечные машины;
- духовые печи;
- водонагреватели и оборудования для хранения горячей

воды;

- лампочки.¹²

Холодильники, морозильники

Этикетка для холодильников и морозильников должна содержать следующую информацию:

- ежегодное потребление энергии в кВт/час;
- внутренний объём холодильной камеры в литрах;
- внутренний объём морозильной камеры в литрах;
- уровень шума в децибеле.

Стиральные машины

Этикетка стиральных машин, сушилок для белья должна содержать следующую информацию:

- полное потребление электроэнергии за цикл;
- качество стирки — с классом от А до G;
- качество отжима — с классом от А до G;

¹¹ Источник: <http://orgproizvodstva.ru/organizaciya-proizvodstva/novye-trebovaniya-k-derevyannogo-upakovochnogo-materiala-tary-19049.html>

¹² Источник: http://expert.gost.ru/TR/HTML/TR_CP_EU.html

- максимальная скорость вращения в оборотах;
- максимальная загрузка хлопка в кг;
- потребление воды за цикл в литрах;
- шум при стирке и отжиге в децибелах.

A	B	C	D	E	F	G
<0.19	<0.23	<0.27	<0.31	<0.35	<0.39	>0.39

Вентилируемые сушилки

Этикетка вентиляруемых сушилок должна содержать следующую информацию:

- потребление электроэнергии за цикл;
- полная загрузка хлопка в кг;
- уровень шума в децибелах.

A	B	C	D	E	F	G
<0.51	<0.59	<0.67	<0.75	<0.83	<0.91	>0.91

Стиральные машины с функцией сушки - класса энергоэффективности

Для стиральных машин с функцией сушки — класса энергоэффективности индекс эффективности использования энергии считается в кВт /час на килограмм веса:

A	B	C	D	E	F	G
<0.68	<0.81	<0.93	<1.05	<1.17	<1.29	>1.29

Этикетка стиральных машин с функцией сушки-класса энергоэффективности должна содержать следующую информацию:

- потребление электроэнергии за цикл (стирка и сушка);
- потребление энергии за цикл — только стирка;
- качество стирки — с классом от А до G;
- максимальная скорость вращения;
- максимальная загрузка хлопком (стирка и сушка отдельно);
- потребление воды при максимальной загрузке;
- уровень шума в децибелах (отдельно для стирки, отжима и сушки).

Посудомоечные машины

Энергоэффективность посудомоечной машины должна быть рассчитана согласно числу предметов посуды. Единицы измерения кВт/ч на 12 предметов.

A	B	C	D	E	F	G
<1.06	<1.25	<1.45	<1.65	<1.85	<2.05	>2.05

Этикетка посудомоечной машины должна содержать следующую информацию:

- потребление электроэнергии в кВт/час;
- эффективность мытья с классом от А до G;
- эффективность сушки с классом от А до G;
- количество предметов;
- потребление воды в литрах на цикл;
- уровень шума в децибелах.

Духовые печи

Этикетка духовой печи должна содержать следующую информацию:

- эффективность с классом от А до G;
- потребление электроэнергии в кВт/час;
- объем в литрах;
- тип (маленький/средний/большой).

Кондиционеры

Маркировка кондиционеров применяется только к приборам мощностью менее 12 кВт.

На каждой этикетке должна быть указана следующая информация:

- модель;
- категория эффективности использования энергии от А до G;
- ежегодное потребление электроэнергии (предельная нагрузка в 500 часов ежегодно);
- охлаждение, производимое на предельной нагрузке в кВт;
- отношение эффективности использования энергии к охлаждающей способности на предельной нагрузке;
- тип прибора (только охлаждение, охлаждение/нагрев);
- способ охлаждения (газ или охлаждающая жидкость);
- уровень шума.

Для кондиционеров с нагревом также должна быть указана следующая информация:

- интенсивность обогрева;
- энергоэффективность нагрева.

A	B	C	D	E	F	G
>3.2	3.0-3.2	2.8-3.0	2.6-2.8	2.4-2.6	2.2-2.4	<2.2
>3.6	3.4-3.6	3.2-3.4	2.8-3.2	2.6-2.8	2.4-2.6	<2.4

Лампочки

На этикетке лампочки должна быть указана следующая информация:

- категория эффективности использования энергии от А до G;
- световой поток лампы в люмен;
- энергопотребление лампы в Вт;
- срок службы в часах.

Опасные и взрывчатые вещества

Этикетки на контейнерах с опасными химическими веществами обеспечивают первичное предупреждение, что химическое вещество является опасным, и они должны нести основную информацию о процедурах безопасного обращения, о защитных мерах, первой неотложной помощи и опасностях химического вещества. Этикетка должна также содержать особенности опасных химических веществ, наименования и адрес изготовления изготовителя химического вещества.

Маркировка состоит из фраз, а также из графических и цветных символов, наносимых непосредственно на изделие, упаковку, этикетку или ярлык. Маркировка должна быть четкой, легко понимаемой и способной выдерживать неблагоприятные климатические условия. Маркировка должна быть размещена на фоне, который контрастирует с информацией, сопровождающей изделия или цветом упаковки.

Европейские знаки опасности

Взрывоопасно

Этот символ со словом «взрывоопасно» указывает на вещество, которое может взорваться под воздействием пламени, если предмет встряхивать или тереть.

Пожароопасно, окислитель

Этот символ со словом «окислитель» относится к веществу, которое высвобождает много теплоты при реакции с другими веществами (особенно с воспламеняющимися веществами).

Легковоспламеняющиеся вещества

Этот символ со словом «легковоспламеняющийся» указывает на вещество, которое может разогреться и затем загореться при контакте с воздухом при определенной температуре, будучи твердым может легко загореться при недолгом контакте с источником пламени и продолжит гореть/подвергаться химической реакции после удаления источника пламени. Если это газ, он может гореть в воздухе при нормальном давлении. Если это жидкость, она может загореться при слабом нагреве в присутствии пламени. В контакте с водой или влажным воздухом это вещество может выделять легковоспламеняющиеся газы в опасных количествах.

Пожароопасно, чрезвычайно горючие вещества

Тот же символ, что и для воспламеняющихся веществ со словом «чрезвычайно горючие», указывает, например, на жидкость, которая может закипеть при комнатной температуре и может загореться, если пламя попадет в ее пары.

Токсично/Опасно, ядовитые вещества

Этот символ с черепом и перекрещенными костями со словом «токсично» указывает на очень опасное вещество.

Осторожно, вредные для здоровья вещества

Этот символ со словом «Осторожно» указывает на вещества, которые могут быть менее опасны для здоровья, чем токсичные. Это может относиться к другим типам рисков.

Опасно, едкие и коррозионные вещества

Этот символ со словами «Едкие, коррозионные вещества» можно найти на маркировке химического вещества, которое может разрушить живые ткани при контакте с ними.

Опасно для окружающей среды

Этот символ означает, что химическое вещество опасно для окружающей среды или части окружающей среды, например, очень токсично для водных организмов; может оказать длительное неблагоприятное воздействие на водную среду; токсично для водных организмов и т.д.

Маркировка опасных химикатов

Правильная маркировка всех химикатов является важным источником информации для потребителя. Целью данного требования является избежать риска для здоровья человека и окружающей среды. Химикаты должны быть соответствующим образом промаркированы производителем или импортером. Если маркировка повреждена, утеряна или химическое вещество перемещено в новый контейнер или использовано для получения нового раствора, требуется новая маркировка.

После выявления опасных свойств, химикаты должны быть соответствующим образом промаркированы так, чтобы каждый потребитель получил информацию и мог принять меры защиты при применении этих химикатов. Маркировка должна привлечь внимание к возможной опасности для человека при обращении с этими веществами, или при их использовании.

В странах ЕС маркировка опасных химикатов должна четко показывать:

- торговую марку;
- название и адрес, включая номер телефона производителя, импортера или дистрибьютора;
- название химического вещества (химические названия опасных компонентов) – маркировка должна показывать химические названия веществ, представляющих основную опасность. Как правило, при маркировке достаточно наличие четырех названий;
- знаки опасности – следует выбрать знаки, показывающие самую главную опасность.

Такая информация, как «нетоксично» и «безвредно», не должна использоваться в маркировках.¹³

Добровольные маркировки в ЕС

Добровольные марки применяются для товаров и оборудования, маркировка которых не является обязательным требованием в ЕС. Ниже описывается подробная информация добровольных маркировок.

Материалы, контактирующие с пищевыми продуктами

Производители контейнеров, тарелок, чашек, и других материалов, предназначенных для пищевых продуктов, должны проверить соответствие их продукции требованиям ЕС по химической безопасности. Символ, указанный выше, показывает соответствие требованиям и обозначает то, что изделие изготовлено из материала (обычно пластик или картон), который нетоксичен и может соприкоснуться с пищевыми продуктами. Этот символ применяется также на пластиковой упаковке продуктов.

¹² Источник: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/chemicals/classification/index_en.htm

е-марка

Знак «е» означает «нетто» (т.е. вес без упаковки) и соответствует во всем мире знакомой с детства надписи «вес нетто». Данный знак не используется для упаковок, содержащих менее 5 грамм содержимого, например пакетики чая. Если же рядом стоит еще и цифра, обведенная в прямоугольную рамку, то это «вес брутто», т.е. вес с упаковкой (чаще всего встречается на аэрозольной упаковке).

Экологическая маркировка (эко-маркировка)

Эко-маркировка призвана информировать потребителей об экологических свойствах товара. Экологический знак ЕС не отменяет применения национальных знаков, как, например, изображение «Голубого ангела», учрежденного Немецким институтом товарных гарантий (используется для маркировки экологически чистых товаров, в том числе многоразовых транспортных упаковок и многоразовых деревянных ящиков для фруктов и овощей). На упаковке немецких товаров может также ставиться знак «Зеленая точка», подтверждающий, что производство данного товара является экологически чистым и тара подлежит переработке. В Скандинавских странах введен эко-знак «Лебедь».

В настоящее время эко-маркировка не является обязательной, поэтому ее можно считать рекламным средством, повышающим конкурентоспособность товара.

Логотип цветка

В странах ЕС широко распространена экологическая маркировка ЕС логотип цветка, который является добровольной маркировкой. Данный логотип присуждается продукту, который вносит значительный вклад в развитие ключевых природоохранных аспектов и обеспечивает простую и точную

информацию для потребителей, касающуюся экологического эффекта данного продукта.

Основные правила экологической маркировки установлены Регламентом (ЕС) № 1980/2000 Европейского Парламента и Совета (OJ L-237 21/09/2000).

Критерии экологической маркировки устанавливаются индивидуально для различных групп изделий (например, текстильные изделия, обувь, чистящие средства, бытовая техника, бумажная продукция и т.д.).

Маркировка «Логотип цветка» может использоваться в качестве маркетингового инструмента, чтобы продемонстрировать клиентам, что продукт более экологичен по сравнению с другими продуктами той же группы.

Производители, импортеры, поставщики услуг, оптовые и розничные дилеры могут подать заявку на получение экологической маркировки в компетентный орган государства-члена, на территории которого осуществляется сбыт соответствующего продукта.

Подробную информацию об экологической маркировке ЕС можно найти по следующей ссылке: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm

Скандинавский экологический знак «Лебедь»

«Скандинавский лебедь» - это официальная эко-маркировка Скандинавских стран. Она введена Советом Министров Скандинавских стран. Целью этой маркировки является снижение нагрузки потребителей на окружающую среду. Таким образом, эко-маркировка может использоваться, чтобы направить потребителей и покупателей, желающих осознанно покупать экологичную продукцию, и таким образом способствовать просвещению и осознанному выбору общества.

Продукты, маркированные таким знаком, должны соответствовать следующим критериям:

- материал не содержит вовсе или содержит минимум веществ, неблагоприятно воздействующих на окружающую среду или на здоровье человека;
- материал обладает высоким потенциалом повторного использования;
- материал не требует значительных затрат энергии при производстве;
- материал удовлетворяет общим требованиям по минимизации загрязнения воды, почвы и воздуха.¹⁴

«Голубой ангел»

«Голубой ангел» – это первая и старейшая маркировка товаров и услуг в мире, связанная с окружающей средой. Данная марка создана в 1977 году по инициативе Федерального Министра внутренних дел Германии и одобрена Министрами по окружающей среде национального правительства и федеральных земель Германии. Марка «Голубой ангел» была разработана, как инструмент экологической политики, целью которой являлось гармонизация рынка и маркировка на добровольной основе положительных характеристик товаров и услуг.

В результате марка «Голубой ангел» стала хорошим инструментом в борьбе за наилучшие возможные экологические характеристики товаров и услуг. Сейчас 3700 товаров и услуг в 80 категориях продукции имеют маркировку «Голубого ангела».

Подробную информацию о знаке «Голубой ангел» можно найти на следующем сайте: <http://www.blauer-engel.de>.

¹⁴ Источник: Скандинавский экологический знак “Лебедь”, <http://www.ecophon.com/ru/Technical-properties/Environment/Environmental-influence/The-Nordic-Swan-Eco-label/>

«Energy Star»

Знак «Energy Star» - международный стандарт для энергоэффективных потребительских товаров. Данный знак был принят в США на основе государственной программы в 1992 году, а Австралия, Канада, Япония, Новая Зеландия, Тайвань и ЕС позже присоединились к данной программе. Подразумевается, что устройства, имеющее логотип «Energy Star», имеют среднее энергопотребление на 20%–30% меньше своих аналогов равной функциональности.¹⁵

«Der Grune Punkt»

Название знака «Der Grune Punkt» переводится с немецкого языка как "Зеленая точка". Вопреки распространенному мнению, этот знак не означает, что продукт или его часть были изготовлены из переработанных материалов или хотя бы пригодны для переработки.

На самом деле, данный знак ставится на свою продукцию компаниями, которые оказывают финансовую помощь германской программе переработки отходов "Eco Emballage" (Экологическая Упаковка") и включены в ее систему утилизации. Т.о. за пределами Германии знак никакого положительного смысла не несет, а в случае, когда он ставится на отечественные продукты местными производителями и вовсе абсурден. Знак встречается в черно-белом, зелено-белом и зеленом исполнениях.

Штрих-коды

Штрих код – это набор геометрических символов, расположенных по определенному стандарту. Как правило, представляет собой вертикальные прямоугольники различной

¹⁵ Источник: http://ru.wikipedia.org/wiki/Energy_Star

ширины. Набор таких прямоугольников представляет данные в машинном коде.

Штрих-код чем-то напоминает заводской номер. Числа и/или знаки, закодированные штрих-кодом - это уникальный идентификатор, который, после считывания, может быть использован компьютером для поиска дополнительной информации о продукте. Например, штрих-код на плитке шоколада - идентификатор продукта, который используется системой продаж, для определения цены, текущей скидки, и других коммерческих данных.

Структура кода EAN

Код товара

1. Код страны	1 цифра- наименование товара
2. Код изготовителя	2 цифра- потребительские свойства
3. Код товара	3 цифра- размеры, масса
4. Контрольная цифра	4 цифра- ингредиенты
5. Знак товара, изготовленного по лицензии	5 цифра- цвет

Пример вычисления контрольной цифры

1. Сложить цифры, стоящие на четных местах:
 $0+0+7+2+1+0=10$
2. Полученную сумму умножить на 3: $10 \times 3=30$
3. Сложить цифры, стоящие на нечетных местах, кроме контрольной цифры:
 $3+0+3+6+1+2=15$

4. Сложить полученные в пунктах 2 и 3 цифры: $30+15=45$
 5. Отбросить десятки: 45 - получаем 5
 6. Из числа 10 вычесть полученную в пункте 5 цифру: $10-5=5$
- Полученная цифра должна совпадать с контрольной цифрой штрих-кода, что говорит о подлинности товара.

Важно знать! EAN (European Article Numbering Association) - добровольная некоммерческая международная Ассоциация, состоящая в настоящее время из 92 национальных организаций товарной нумерации, представляющих 94 страны. EAN разрабатывает и управляет всемирной многоотраслевой системой товарной нумерации и стандартов штрихового кодирования, позволяющей идентифицировать и передавать информацию о товарах, услугах, предприятиях, транспортных единицах и местоположении.¹⁶

Общие требования к маркировке, этикетированию и упаковке

В ЕС правила, касающиеся этикетирования, маркировки и упаковки унифицированы, и касаются широкого круга продовольственных и промышленных товаров. Требования к этикетированию призваны улучшить предоставление информации потребителям о качестве продаваемой продукции.

Наиболее детально в этом отношении регламентируется торговля продовольственными товарами, как правило, поступающими в продажу в закрытых упаковках. Этикетки и реклама на такую продукцию должны отвечать следующим требованиям: не вводить в заблуждение потребителя, не содержать медицинских показаний (за исключением мине-

¹⁶ Источник: <http://www.scross.ru/guide/advice/advice08>

ральной воды, зубной пасты и некоторых других товаров), не выдавать обычные свойства товара за какие-то особые свойства, выделяющие его из общей массы подобных товаров.

В этикетках пищевых товаров должны содержаться некоторые обязательные сведения о продукте по унифицированной форме. К таким обязательным сведениям относится наименование продукта. Если в каких-либо законодательных или административных актах ЕС приводится определение данного товара, то следует обязательно пользоваться этим определением.

Например, название «икра» может применяться только к продукту, полученному от осетровых рыб. В остальных случаях экспортер может по своему выбору использовать как название, принятое в стране потребления, так и местное название в стране производства (или оба названия одновременно). В названии товара должны быть четко отражены его природа и физическое состояние (мед натуральный, кофе растворимый и т.п.); перечень ингредиентов. В их число входят все компоненты, использованные при производстве данного товара, включая различные добавки, которые указываются в убывающем порядке, соответственно их доля в готовом продукте: масса нетто, минимальный срок годности особые условия хранения и использования, названия фирмы-изготовителя или поставщика. Обязательным является указание номера (шифра) поставки конкретного товара, а в розничной продаже - также его цены. Номер поставки дает возможность в случае необходимости изъять данную партию товара с рынка без ущерба для торговли остальным товаром. Цена должна быть указана таким образом, чтобы потребитель мог легко сравнить ее с ценами конкурирующих товаров. Установлены правила фасовки продовольственных товаров для розничной продажи, а также максимально допустимые

отклонения от массы, указанной на этикетке. Торговля продовольственными товарами, не отвечающими этим требованиям, запрещается на всей территории ЕС.

С 1990 года принята стандартная форма отражения в этикетках и рекламе химического состава и энергетической ценности пищевых продуктов. Она должна даваться на видном месте, в простой и понятной для потребителя форме. Расчет калорийности делается по коэффициентам, зафиксированным в директиве Совета ЕС (в калориях или килоджоулях на 1 г вещества). Указанные сведения направлены на повышение культуры питания населения, предоставив потребителю возможность выбора оптимального для него рациона.

Особенно строгие единые правила действуют в ЕС в отношении этикетирования и маркировки продукции, употребление которой связано с потенциальной опасностью для здоровья потребителей (минеральные удобрения, предметы бытовой химии и др.). Этикетки на эти товары в обязательном порядке должны содержать следующую информацию: наименование и химический состав продукции, название и местонахождение предприятия-изготовителя, торгового агента или импортера, перечень потенциальных рисков для потребителя, меры предосторожности, которые необходимо соблюдать в процессе хранения и использования данного продукта.

Предусмотрены выразительные условные знаки, сигнализирующие об опасности. Например, емкости, содержащие токсичные и легковоспламеняющиеся вещества, помимо соответствующих надписей, на этикетках должны быть снабжены крышками или запорами, которые исключают доступ к ним детей, и знаками опасности, различаемыми на ощупь.

Приняты директивы об этикетировании различных медицинских и фармацевтических товаров. В целях безопасности потребителя предусматривается, в частности, обязательное

вложение вкладыша (листочка) в упаковку всех медикаментов.

Специфические правила применяются в отношении этикетирования и маркировки текстильных товаров. Их цель - предотвратить возможность фальсификации волоконного состава пряжи, тканей и изготовленных из них изделий: например, продажу под видом чистшерстяных или шелковых изделий, выполненных из тканей с другим составом.

При продаже изделия конечному потребителю, а также в каталогах, проспектах, на упаковке и на этикетках название и волоконный состав изделий должны быть легко читаемы и заметны. Принята директива по маркировке материалов, используемых для изготовления основных компонентов обуви: верх, подкладка, подошва. Она должна включать информацию о материале, на который проходится не менее 85 % поверхности или массы этих компонентов. Информация в виде графических изображений должна помещаться хотя бы на одном предмете из пары обуви. В директиве дается подробное определение различных материалов: кожа, натуральные или синтетические текстильные материалы, каучуки.

Применительно к этикетированию и маркировке следует иметь в виду, что даже в тех случаях, когда указание каких-либо данных на этикетках, ярлыках или упаковке товаров в странах ЕС является пока факультативным (добровольным), отсутствие информации воспринимается потребителем как свидетельство более низкого и даже сомнительного качества товара, что сказывается на его цене.

В ЕС усиливаются требования штрихового кода на упаковке. Международное стандартное штриховое кодирование распространяется с 70-х годов, сначала на добровольной основе, а затем фактически в обязательном порядке. Многие страны уже отказываются импортировать, например, продовольственные товары без такого кодирования.

Это необходимо знать!

Маркировка энергоэффективности продукции.

Энергоэффективность производств продукции, работ и услуг привлекает в последнее время все более пристальное внимание законодательных и исполнительных органов власти, разработчиков систем сертификации и самого широкого круга специалистов большинства стран мира.

Суть маркировки энергоэффективности состоит в том, что на основе анализа тестирования энергопотребления в группе продуктов (или услуг) каждому (ой) из них присваивается определенный индекс энергоэффективности, фиксируемый в технической документации. Кроме того, этот индекс наносится на изделие в виде красочной этикетки.

В целях унификации шкала энергоэффективности для всех групп маркируемых продуктов разбивается на несколько классов. Следует подчеркнуть, что даже в одной группе изделий наблюдается большое разнообразие свойств, влияющих на энергопотребление: размеры, мощность, режимы работы и т. п.

В странах ЕС предусмотрено 7 групп класса энергоэффективности. Для обозначения вводятся буквенные индексы от А (самый энергоэффективный) до G (самый высокий уровень энергопотребления).

Введение маркировки энергоэффективности является обязательным требованием в странах ЕС и регламентируется Директивой 2005/32/ЕС Европейского парламента.

Энергоэффективное изделие зачастую существенно дороже обычного. Обобщая опыт разных стран, использующих маркировку энергоэффективности продуктов, можно выделить следующие направления продвижения энергосберегающей продукции:

- обязательность маркировки энергопотребляющего оборудования и продуктов;

- директивные ограничения производства и продажи энергоёмкой техники;
- ограничение импорта: так, например, в страны ЕС запрещен ввоз продуктов классов энергоэффективности F и G;
- информационно-пропагандические меры, разъясняющие экономическую выгоду энергоэффективного оборудования при эксплуатации, его экологическую эффективность.

К настоящему времени энергопотребляющее оборудование охвачено маркировкой энергоэффективности более чем в 50 странах мира, включая США, Канаду, Австралию, страны ЕС, ряд азиатских и латиноамериканских стран.

По мере накопления опыта и информации в маркировку энергоэффективности вовлекается все большее количество оборудования, продуктов и материалов.

Конкретные данные о показателях энергетической эффективности и порядке их измерения, которые отражаются на этикетках, заложены в стандартах. Так, например, энергоэффективность электрических печей для домашнего потребления измеряется в соответствии с нормой ЕС 50304:2001-05. Для соблюдения Директивы 92/75/ЕЕС следует применять следующие европейские нормы: EN 153-1 (2006-02) о методах измерения потребления энергии бытовых приборов, EN 14511-1 (2007-11), EN 14511-2 (2007-11), EN 14511-3 (2007-11), EN 14511-4 (2007-11) об отопительных и охлаждающих электрических компонентах.

Более подробную информацию можно найти на следующем сайте: www.onetonneless.ru, Основные направления развития маркировки энергоэффективности.

Почему следует интересоваться маркировкой СЕ при покупке продукции?

На практике настоящая маркировка СЕ обозначает то, что продукт должен хорошо работать вместе с другими приборами, используемыми в доме и не нести помехи другим радиосистемам и главным образом не представлять опасности при использовании. Нарушение предписания СЕ может повлечь за собой штрафы и/или тюремное заключение по причине нарушения техники безопасности при использовании несоответствующего оборудования.

Проще говоря, настоящая маркировка СЕ на изделии, в сочетании с правильной установкой и использованием, гарантирует вашу безопасность. Проконтролировать действительность маркировки СЕ очень сложно, но Вам может помочь нижеследующий перечень проверочных операций:

- Не является ли стоимость значительно более низкой по сравнению со стоимостью других аналогичных изделий?
- Было ли изделие разработано в соответствии с основными директивами ЕС?
- Действительно ли прошло изделие испытания на соответствие?
- Может ли изготовитель доказать проведение испытаний?
- Кто проводил испытания? Изготовитель или испытательная лаборатория, представляющая третью сторону?
- Когда проводились испытания? Какие были результаты?

- Имеется ли у изготовителя должная признанная система качества, применяемая в производстве, чтобы гарантировать, что каждая единица данной модели изделия соответствует требованиям?

Процесс получения CE-маркировки

Шаг 1. Определить директиву(ы), распространяющуюся на данную продукцию. Директивы, доступны в бесплатном доступе на сайте www.icqc.eu.

Шаг 2. Определить необходимые процедуры оценки соответствия. Это может быть как самодекларирование совместно с проведением испытаний, так и проведение инспекции или аудита системы менеджмента качества. Процедура оценки соответствия различается в зависимости от вида продукции и директивы в соответствии с которой Вы будете наносить знак CE маркировку.

Шаг 3. Определить дату проведения процедуры CE маркировки. Она может совпадать с датой введения директивы в действие. Большая часть директив в действие уже вступили. В этих случаях размещение товара на рынке без маркировки знаком CE будет нарушением, поскольку этот знак подтверждает соответствие всем законодательным требованиям.

Шаг 4. Выяснить, существуют ли гармонизированные европейские стандарты, применимые к данному продукту. Применение таких стандартов не является обязательным для производителей, но, как известно, соответствие продукции требованиям гармонизированного стандарта – презумпция соответствия директиве. Таким образом, по мере возможности производители должны использовать гармонизированные европейские стандарты.

Шаг 5. Обеспечить соответствие продукта основным требованиям директивы. Провести соответствующие испытания для подтверждения этого.

Шаг 6. Если директивой установлена необходимость независимой оценки соответствия всех или части показателей, следует обратиться к соответствующему Уполномоченному Органу. Это должно быть четко прописано в директиве и определяться продуктом, который предполагается маркировать. Нельзя маркировать продукт знаком CE до тех пор, пока уполномоченный орган не проведет все процедуры оценки соответствия.

Шаг 7. Техническая документация должна подтверждать соответствие продукции требованиям директивы. Поэтому крайне важно сохранять эту документацию.

Шаг 8. Необходимо подготовить декларацию о соответствии и требуемые подтверждающие доказательства. Декларация о соответствии в комплекте с технической документацией должна по запросу предоставляться соответствующим компетентным органам членов Европейского союза.

Шаг 9. В соответствии с касающейся директивой той или иной продукции нанести маркировку знаком CE на продукт и/или его упаковку, а также на сопроводительную документацию.

Более подробную информацию вы можете найти на следующем сайте: www.bsi-russia.ru, CE Marking (Маркировка со знаком CE) Директивы ЕС.

Способы нанесения рисунка или графики этикетки

Вследствие такого широкого видового ассортимента в этикеточной индустрии способы нанесения рисунка и графики на этикетку столь же разнообразны. Выделяют следующие, наиболее распространенные методы:

- **Офсетная печать** — печать с офсетной металлической матрицы. Это основной способ литографирования этикеток для изготовления больших тиражей. Для него используют растворимые жидкие краски. Для сухого офсета применяют высоковязкие краски для литографирования металлической и полимерной тары.

- **Флексография** — печать с эластичной резиновой формы, чаще ее используют для этикеток, выпускаемых малыми тиражами. Печать наносят в несколько цветов через наносные и красочные валики на запечатываемую поверхность (в нужное место).

- **Шелкография** — печать с помощью трафаретных (капроновых, нейлоновых, полиэфирных, металлических) сеток, в которых рисунок печатают красками по пробелам сетки с помощью ракля-ножевого приспособления с фиксированным зазором для намазывания краски. Этот способ позволяет печатать как на плоских, так и цилиндрических поверхностях.

- **Глубокая и высокая печать** — типографические способы нанесения рисунка или графики на бумагу и тонкий картон.

- **Тампонная печать** осуществляется в один или два цвета на любую криволинейную поверхность и по любым материалам. Клише для печати изготавливают по оригинал-макету. Рабочим инструментом является тампон, который переносит краску с клише на поверхность тары. Прижим тампона происходит с помощью небольшого избыточного давления.

- **Горячее тиснение** осуществляется переносом оттиска с фольги, имеющей специальный красочный слой — металлизированный цветной или пигментированный матовый (любого цвета).

- Тиснение производится с помощью штампов или клише с выступающими элементами (шрифт, рисунок), которые переносят красочный слой с фольги на тару горячим прессом.
- Конгрев — бескрасочное тиснение, используется для маркировки выдувной, прессованной или литевой полимерной упаковки, а также для маркировки картонной тары.
- Термотрасфер — перевод изображения на материалы с красочных лент, например, полимерных пленок, с помощью клише и пресса, струйных принтеров и пр.
- Цифровая печать предполагает использование современных компьютерных технологий обработки и формирования изображения. С помощью струйных принтеров маркируют упаковку на автоматических линиях, конвейере. Мелкосимвольные и графические принтеры наносят маркировку бесконтактным способом на любую поверхность различными по цвету и составу чернилами. Крупносимвольные принтеры наносят маркировочные символы на ящики, коробки, групповую тару. Размер символа может быть 10, 20, 30 или 50 мм.

Клеи используют как для склеивания картонной и бумажной тары, так и для нанесения этикеток. Для наклеивания этикеток на картонно-бумажную тару, стекло, ткани применяют казеиновый клей или поливинилацетатные эмульсии; на стеклянные и жестяные банки — мочевино-формальдегидные клеи; целлюлозный и полиакриламидный — для приклеивания этикеток к стеклянной таре; глифталевые — для приклеивания прокладок к кронен-пробкам.

После того как этикетка готова необходимо саму этикетку нанести на упаковку. По способам нанесения на упаковку этикетки можно разделить на типы, для которых этикетировочное оборудование принципиально различается по конструкции.

1. Клеевые этикетки обычно печатаются на листовых печатных машинах, разрезаются или вырубаются под размер. На операцию этикетирования они поступают в пачках. Эти этикетки могут изготавливаться и с помощью любых других способов печати. Неотъемлемой частью процесса этикетирования в этом случае является нанесение клея на этикетку или на продукцию в месте этикетирования. Общеизвестный термин для обозначения таких этикеток в настоящее время не введен, их называют иногда «сухими» или офсетными. Преимуществом клеевых этикеток является их невысокая цена и широкий спектр полиграфических возможностей. К недостаткам можно отнести повышенные требования к характеристикам клея и этикеточной бумаги, определенные технические сложности расслоения этикеток (отбор одной этикетки из пачки).

2. Самоклеящиеся этикетки обычно изготавливаются методом флексографической печати и на этикетирование поступают на рулонной ламинированной бумажной или пленочной подложке. Этикетка легко отделяется от рулона методом перегиба подложки и крепится на продукцию с помощью клея, нанесенного на тыльную сторону этикетки. Самоклеящиеся этикетки могут изготавливаться и на листах, но в этом случае процесс отделения от подложки практически не поддается автоматизации, и такие этикетки используются только при ручном способе этикетирования. К преимуществам самоклеящихся этикеток относятся несомненное удобство и простота их использования и в ручном, и в автоматическом режимах этикетирования, большие полиграфические возможности. К недостаткам — более высокая цена по сравнению с клеевыми этикетками, сложности в повторном использовании возвратной тары, так как самоклеящиеся этикетки не смываются водой, а требуют применения специальных растворителей.

3. Термоусадочные этикетки изготавливаются полиграфическим способом на специальной термоусадочной пленке в виде рукава. В процессе этикетирования часть рукава, соответствующая одной этикетке, разрезается. Образовавшаяся кольцевая этикетка надевается на продукцию, подвергается кратковременному нагреву. При этом пленка равномерно сокращает свои размеры и плотно облегает продукцию. Положительными качествами такой этикетки являются возможность нанесения на сложную, практически любой формы тару, высокие полиграфические возможности, использование для оформления практически всей поверхности тары, введение дополнительной функции этикетки по контролю «первого вскрытия» товара. К недостаткам можно отнести необходимость применения специального оборудования и более высокую цену.

4. Этикетки на полимерной рулонной пленке представляют собой печатанные флексографским способом этикетки, расположенные последовательно на рулоне полипропиленовой или полиэтиленовой пленки. При работе машины этикетки по одной автоматически отрезаются от рулона, на них наносятся полоски специального клея-расплава, и затем этикетка плотно прикатывается к таре. Такие этикетки сочетают в себе положительные стороны клеевых и самоклеящихся этикеток (удобство автоматизации процесса этикетирования). К специфическим преимуществам этикеток на полимерной пленке можно отнести высокую степень сохранности этикетки, рисунок не истирается, так как находится под пленкой. Сама этикетка подвержена разрушению в течение всего срока реализации (даже при хранении под водой).

Последовательность операций при нанесении этикеток на продукцию, а также возможность автоматизации этих операций зависит, в первую очередь, от типа этикеток (клеевые, самоклеящиеся, термоусадочные и т. д.).

Клеевые этикетки в подавляющем большинстве случаев поступают на участок этикетирования полностью оформленными, разрезанными и уложенными в стопки (исключение составляют рулонные клеевые этикетки на полипропиленовой пленке). Поэтому сам процесс этикетирования разбивается на ряд операций: расслоение этикеток — сьем одной этикетки из стопки, нанесение клея на этикетку или на поверхность тары, наклеивание этикетки, разглаживание этикетки и прижим ее к этикетуемой поверхности. Еще одна операция — нанесение на продукцию оперативной информации, или маркировка, непосредственно к процессу этикетирования не относится и производится с помощью различных устройств, либо перед нанесением этикетки, либо на готовую продукцию сразу после этикетирования. Для нанесения клеевой этикетки необходимы специальные устройства для нанесения клея на этикетку. Простейший, но одновременно самый трудоемкий и низкопроизводительный способ нанесения клеевых этикеток предполагает использование емкости с клеем, кисточки и стопки этикеток. Шагом к автоматизации процесса этикетирования является применение различных устройств для нанесения на этикетку клея. Принцип действия таких устройств для нанесения клея на этикетку заключается в том, что при работе жидкий клей забирается из ванны клеевым барабаном и тонким слоем переносится на тыльную поверхность этикетки. Для регулировки толщины клеевого слоя и отделения этикетки от поверхности клеевого барабана применяются приспособления различной конструкции: ракели, выжимные барабаны, специальные гребенки. Подбор оптимальной толщины клеевого слоя позволяет достигать аккуратности при наклеивании и уменьшать расход клея.

Более подробную информацию сможете найти на следующем сайте: www.Kolizei.com.ua, “Этикеточная бумага”.

Где можно получить больше информации?

1. ОЮЛ «Ассоциация упаковщиков Казахстана»

Основной задачей ОЮЛ «Ассоциация упаковщиков Казахстана» является сервисная поддержка упаковочной отрасли. Для реализации данной задачи Ассоциации рассматривает вопросы развития упаковочной индустрии в соответствии с требованиями международного рынка, внедрения наилучших технологий производства упаковки, стимулирования роста упаковочной отрасли, повышения квалификации кадров, гармонизации казахстанского законодательства в соответствии с международными стандартами.

Контакты:

тел: +7(7172) 37 60 69

e-mail: info@pakz.kz

сайт: www.pakz.kz

2. РГП «Казахстанский институт стандартизации и сертификации»

РГП «Казахстанский институт стандартизации и сертификации» осуществляет свою деятельность в целях выполнения задач по развитию и совершенствованию законодательных основ и нормативной базы для технического регулирования качества и безопасности продукции, работ и услуг в Республике Казахстан и гармонизации их с международными требованиями.

Контакты:

тел: +7 (7172) 79 34 22

сайт: www.kazinst.kz,

www.memst.kz

3. «Торгово-промышленная Палата РК»

Торгово-промышленные палаты традиционно являются объединением предприятий и ассоциаций, занимающихся торговлей, производством и услугами. Предшественниками палат были гильдии средневековых купцов и ремесленников.

Общая цель палат во всем мире – защита интересов бизнеса и содействие его развитию.

Контакты:

тел.: +7 (727) 277 78 45, 277 78 30

e-mail: info@cci.kz

сайт: <http://www.cci.kz>

4. Союз товаропроизводителей пищевой и перерабатывающей промышленности Казахстана (СТПППК)

Союз товаропроизводителей пищевой и перерабатывающей промышленности Казахстана (ОЮЛ СТПППК) – общественная некоммерческая организация, создана по инициативе ведущих предприятий страны. Объединяет предприятия пищевой и перерабатывающей отраслей промышленности. В состав союза входят: акционерные общества, фирмы, компании, научно-исследовательские институты, проектные организации, учебные заведения по подготовке кадров (профессиональные школы, колледжи, университеты) и др.

СТПППК объединяет свыше 50 фирм, компаний, научно-исследовательских организаций, учреждений образования – лицеев, колледжей и высших учебных заведений. Проводит работу по контролю за качеством продукции, по безопасности продуктов питания и напитков.

СТПППК защищает интересы отечественных товаропроизводителей, активно сотрудничает с депутатским корпусом при разработке экономических законов, также аккредитован для работы в экспертном совете.

Контакты:

тел.: +7 (727) 397 64 94, 386 24 72;

т/ф: 397 65 00; 397 46 37

e-mail: spppk@spppk.kz

expo@spppk.kz

сайт: www.spppk.kz

Глоссарий

Внешняя упаковка – материал, служащий защитой для внутренней упаковки и удаляемый при подготовке товара к непосредственному использованию. В качестве внешней упаковки используют ящики, коробки, мешки, контейнеры и пр.

Внутренняя упаковка - непосредственноеместилище товара. Внутренняя упаковка товара неотделима от самого товара без нарушения его качества.

Знак соответствия - зарегистрированный в установленном порядке знак, которым по правилам, установленным в данной системе сертификации, подтверждает соответствие маркированной им продукции установленным требованиям.

Индекс экономичности энергопотребления (изделия), ИЭЭ - соотношение (интервал соотношений) между действительным энергопотреблением конкретного изделия данного вида на стадии его эксплуатации и стандартизированной нормой (N), количественно характеризующее тот или иной класс энергетической эффективности.

Примечание: ИЭЭ может менять диапазоны численного распределения по соответствующим КЭЭ для различных групп изделий. Этикетка энергоэффективности изделия, ЭЭИ - документ, содержащий гарантированные предприятием-изготовителем упорядоченные данные об основных показателях энергоэффективности и потребительских характеристиках изделия.

Класс энергетической эффективности (изделия), КЭЭ - уровень экономичности энергопотребления изделий бытового и коммунального назначения, характеризующий его энергоэффективность на стадии эксплуатации.

Примечание: семь классов (A, B, C, D, E, F, G) обозначают степень энергетической эффективности от максимальной (A) до минимальной (G) в соответствии с установленными индексами энергоэффективности бытовых электроприборов при их эксплуатации.

Товарный знак и знак обслуживания - обозначение, способное отличать соответственно товары и услуги одних юридических или физических лиц от однородных товаров и услуг других юридических или физических лиц.

Этикетка - любая красочная или описательная характеристика продукта и его изготовителя, представленная в виде трафарета, штампа, надписи, рельефа на единице потребительской тары, а также листе-вкладыше или ярлыке, прилагаемых или прикрепляемых к каждой единице товаров.

Затбелгі – тұтынушылық ыдыстың бірлігінде, сондай-ақ тауарлардың әрбір бірлігіне қосылатын немесе тіркестірілетін қосымша бетте немесе жазба белгісінде трафарет, мөрта бан, жазба, бедер түрінде келтірілген өнімнің және оның әзірлеушісінің әсерлі түрде жасалған немесе суреттелген сипаттамасы.

Энергетикалық тиімділік санаты (өнімнің), ЭТС – пайдалану барысында оның қуат тиімділігін сипаттайтын тұрмыстық және коммуналдық бағыттағы өнімдердің қуатты тұтыну үнемділігінің деңгейі.

Ескерту: жеті санаттар (A, B, C, D, E, F, G) тұрмыстық электр құралдарды пайдалану барысында қуат тиімділігінің белгіленген индекстеріне сәйкес барынша көп мөлшерден (A) барынша аз мөлшерге дейінгі (G) энергетикалық белсенділік дәрежесін білдіреді.

Қуатты тұтыну үнемділігінің индексі (өнімнің), ҚҮИ – осы түрдегі нақты өнімнің іс жүзінде қуатты тұтынуы мен энергетикалық белсенділіктің кез келген санатының сандық құрамын білдіретін стандартты норма (N) арасындағы ара қатынасы (ара қатынастар аралықтары).

Ескерту: ҚҮИ сандық бөлінуінің диапазондарын өнімдердің кез келген топтары үшін тиісті ЭТС бойынша өзгертуі мүмкін..

Өнімнің қуат тиімділігінің затбелгісі **ӨҚЗ** – қуат тиімділігінің негізгі көрсеткіштері мен өнімнің тұтынушылық қасиеттері туралы өндіруші – кәсіпорынмен кепілдік берілген реттелген мәліметтері бар құжат.

ҚТӨӨТО құрамында 50-ден астам фирмалар, компаниялар, ғылыми – зерттеу институттары, білім беру мекемелері – лицейлер, колледждер және жоғары оқу орындары қызмет етуде. Өнімнің сапасына, тағам өнімдері мен сусындардың қауіпсіздігіне бақылауды жүзеге асыру жөніндегі жұмысты жүргізуде.

ҚТӨӨТО отандық тауар өндірушілердің мүдделерін қорғайды, экономикалық заң дарды әзірлеу барысында депутаттық корпуспен белсенді түрде қарым – қатынасты жүзеге асырады, сондай-ақ сарапшылар кеңесінде жұмыс істеу үшін аккредитацияланған.

Байланыс ақпарат:

тел.: +7 (727) 397 64 94, 386 24 72;

т/ф: 397 65 00; 397 46 37

e-mail: spppk@spppk.kz expo@spppk.kz

сайт: www.spppk.kz

Глоссарий

Сыртқы орауыш – ішкі орауыш үшін қорғаушы болып табылатын және тауарды тікелей пайдалануға дайындықтарысында жойылатын материал. Сыртқы орауыш ретінде жәшіктердің, қораптарды, қаптарды, контейнерлерді және т.б. пайдаланады.

Ішкі орауыш – тауардың тікелей орналасқан ыдысы. Тауардың ішкі орауышы тауардың өзінен оның сапасын бұзбай бөлінбейді.

Сәйкестік белгісі – белгіленген тәртіпте тіркелген белгі. Осы белгімен сертификатталы нудың осы жүйесінде белгіленген ережелер бойынша онымен таңбаланған тауардың белгі ленген талаптарға сәйкестігін растайды.

Тауар белгісі мен қызмет көрсету белгісі – тиісінше тауарлар мен қызметтерді басқа заңды тұлғалар мен жеке тұлғалардың біртекті тауарлары мен қызметтерінен айыра алатын белгілеу.

қызметтер мен жұмыстардың сапасы мен қауіпсіздігін техникалық реттеу үшін заң негіздері мен нормативтік базаны дамыту мен жетілдіру жөніндегі міндеттерін орындау және оларды халықаралық талаптармен үндестіру мақсатында жүзеге асырады.

Байланыс ақпарат:

тел: +7 (7172) 79 34 22

сайт: www.kazinst.kz,

www.memst.kz

3.«ҚР Сауда-өнеркәсіптік палатасы»

Әдетте сауда – өнеркәсіптік палаталары саудамен, өндіріспен және қызме көрсету мен айналысатын кәсіпорындар мен қауымдастықтардың бірлестіктері болып табылады. Ортағасырлық саудагерлер мен кәсіпшілердің гильдиялары осыған дейінгі кезде палаталардың ізашарлары болған. Бүкіл әлемдегі палаталардың ортақ мақсаты – бизнес мүдделерін қорғау және оның дамуына ықпал ету.

Байланысақпарат:

тел.: +7 (727) 277 78 45, 277 78 30

e-mail: info@cci.kz

сайт: <http://www.cci.kz>

4. Қазақстанның тағам және өңдеу өнеркәсібінің тауар өндірушілерінің одағы (ҚТӨӨТО)

Қазақстанның тағам және өңдеу өнеркәсібінің тауар өндірушілерінің одағы (ҚТӨӨТО ЗТБ) – қоғамдық коммерция-лық ұйым, еліміздің жетекші кәсіпорындарының бастамасы бойынша құрылған. Оның құрамында тағам және өңдеу салаларының кәсіпорындары бар. Одақтың құрамындағы заңды тұлғалар: акционерлік қоғамдар, фирмалар, компания-лар, ғылыми-зерттеу институттары, жобалау ұйымдары, кадрларды даярлау жөніндегі оқу орындары (кәсіби мектептер, колледждер, университеттер) және т.б.

лану затбелгіні жағу үрдісінің автоматтандыру бағытындағы маңызды қадам. Осындай құралдардың қызмет ету принципі: қызмет ету кезінде сұйық желімді ваннадан желімді барабан арқылы алып шығады да өте жұқа қабатпен затбелгінің басқа бір бетіне жағылатындығы желімді затбелгіге жағуға арналған осындай құралдардың қызмет ету принципі болып табылады. Желімді қабат қалыңдығын реттеп, затбелгіні желімді барабанның бетінен ажырату үшін кез келген құрылымдағы құралдар қолданылады: ол ракельдер және арнайы құралдар. Желімді қабаттың тиімді қалыңдығын таңдау жабыстыру барысында барыншы ұқыптылыққа қол жеткізуге және желімнің шығындауын азайтуға мүмкіндік береді.

Толығырақ ақпаратты келесі сайттан алуға болады: www.kolizei.com.ua, «Затбелгілі қағаз» .

Қай жерде толығырақ ақпаратты алуға болады?

1.«Қазақстан ораушылар қауымдастығы» ЗТБ

«Қазақстан ораушылар қауымдастығы» ЗТБ негізгі міндеті орауыш саласын сервистік қолдау болып табылады. Осы міндетті жүзеге асыру үшін Қауымдастық орауыш индустриясын халықаралық нарық, орауышты өндірудің ең үздік технологияларын енгізу талаптарына сәйкес дамыту мәселелерін қарастырады.

Байланыс ақпарат:

тел: +7(7172) 37 60 69

e-mail: info@pakz.kz

сайт: www.pakz.kz

2.«Стандарттау мен сертифициаттаудың қазақстандық институты» РМК

«Қазақстандық стандарттау мен сертификациялау институты» РМК өз қызметін Қазақстан Республикасында өнімнің,-

Машина жұмыс істеген кезінде затбелгілер бір-бірлеп рулоннан кесіп алынады, оларға арнайы желім – еріткіш жағылады да онан кейін затбелгі ыдысқа тығыз жабыстырылады. Осындай затбелгілерде желімді және өз бетінен жабыстырылатын затбелгілердің оң сипаттамалары бар (затбелгілеу үрдісін автоматтаудың ыңғайлылығы). Полимерлі пленкадағы затбелгілердің арнайы артықшылықтары: затбелгі сақталуының жоғары деңгейі, сурет өшірілмейлі, өйткені ол пленканың астына жағылған. Затбелгінің өзі сатылудың бүкіл мерзімі бойы (тіпті, судың астында сақталғанда да).

Затбелгілерді өнімге салудағы операциялардың бірізділігі, сондай -ақ осы операцияларды автоматтау мүмкіндігі, бірінші кезекте затбелгілер нысандарына да байланысты болып табылады (желімді, өз бетімен жабыстырылатын, және т.б.).

Желімді затбелгілер көптеген жағдайлард затбелгілермен қамтамасыз ету жеріне толық ресімделген, кесілген және бөлініп салынған күйінде (осы ережеден полипропиленді негіздегі рулонды желімді затбелгілер) тапсырылады. Сондықтан да затбелгілерді салу үрдісі бірқатар операцияларға бөлінеді: затбелгілерді қабаттар бойынша бөлу – бір затбелгіні алу, затбелгіге немесе ыдыстың бетіне желімді жағу, затбелгіні жабыстыру, затбелгіні тегістеу және оны затбелгі жабыстырылатын бетке нығыздап салу. Тағы да бір операция – өнімге жедел ақпаратты жазу немесе таңбалау затбелгілерді жабыстыру үрдісіне тікелей қатысы жоқ және же кез келген құралдардың көмегі арқылы немесе затбелгіні жабыстырмас бұрын, немесе дайын өнімге затбелгі жабыстырылғаннан кейін сол мезетте өндіріледі. Желімді затбелгіні жағу үшін желімді затбелгіге жабысты ратын арнайы құралдар қажет. Желімді затбелгілерді жағудың ең қарапайым, алайда күш жұмсалуды талап ететін әдіс барысында желімі бар ыдыс, пайдаланылады. Желімнің затбелгісіне жағу үшін кез келген құралдарды пайда

ламинатталған қағазда немесе пленкаға түседі. Затбелгі рулоннан басқа әдісімен өте жеңіл алынады және өнімге затбелгінің екінші жағына салынған желім арқылы жабыстырылады. Өз бетімен жабыстырылатын затбелгілер парақтарда да әзірленеді, алайда осындай жағдайда бөлу үрдісі автоматталмайды деуге де болады және де осындай затбелгілер затбелгіні тек қана машинасыз жабыстыру барысында қолданылады. Өз бетімен жабыстырылатын затбелгілердің артықшылықтары – затбелгілерді жабыстырудың оларды автоматтандырылған, сондай-ақ машинасыз режимдердегі пайдалану барысындағы барынша ыңғайлылық және оны пайдаланудың қарапайым механизмдері, басым полиграфиялық мүмкіндіктер. Кемшіліктері – желімді затбелгілермен салыстырғанда неғұрлым қымбат баға, қайтарылым ыдысты қайтадан пайдалану барысындағы қиындықтар, өйткені өз бетімен жабыстырылатын затбелгілер сумен жуылмайды, алайда арнайы ерітінділерді пайдалануды талап етеді.

Затбелгілер полиграфиялық әдіспен арнайы термоусадочный пленкада әзірленеді. Затбелгілеу барысында бір затбелгіге сәйкес келетін бір бөлігі кесіледі. Пайда болған сақиналы затбелгі өнімге кигізіледі, қысқа мерзім бойы жылытылады. Осындайда пленка өз көлемдерін біркелкі қысқартады да өнімге тығыз кигізіледі. Осындай затбелгінің оң сипаттамалары: күрделі, тіпті кез келген нысандағы ыдысқа жабыстыру мүмкіндіктері, жоғары полиграфиялық қабілеттер, ыдыстың бүкіл бетін ресімдеу үшін пайдалану, затбелгінің тауарды «бірінші рет ашу» үшін қосымша функцияны енгізу. Кемшіліктері: арнайы жабдықты және неғұрлым жоғары бағаны қолдану қажеттілігі.

Полимерлі рулонды матадағы затбелгілер полипропиленді немесе полиэтиленді пленкада біртіндеп орналасқан флексографиялық әдіспен басып шығарылған затбелгілер болып табылады.

әзірленген ыдысты таңбалау үшін қолданылады.

- Термотрансфер – бейнені түрлі – түсті ленталардан, мысалы полимерлі пленкаларды клишемен қабаттап тығыздау, сұйық бояулы принтер және т.б. арқылы материалдарға түсіру.

- Цифрлі баспа өңдеудің және бейнені қалыптастырудың қазіргі заманға сай компьютерлі технологияларды пайдалануды көздейді. Сұйық бояулы принтерлер арқылы автоматты желілердегі, конвейердегі орауларды таңбалайды. Ұсақ нышанды және графикалық принтерлер таңбалауды кез келген бетке түсі мен құрамы бойынша әртүрлі бояулармен байланыссыз әдіспен таңбалайды. Нышандары ірі принтерлер таңбалау нышандарын жәшіктерге, қораптарға, байланыссыз ыдысқа салады. Нышанның көлемі 10,20,30 немесе 50 мм. болуы тиіс. Желімдерді картоннан және қағаздан әзірленген ыдысты жабыстыру, сондай-ақ затбелгілерді салу үшін де қолданады.

- Желімді затбелгілерді әдетте парақты баспа машинкаларда басылады, кесіледі немесе мөлшерлеп шабылады. Затбелгілеуге олар бумаларда тапсырылады. Аталған затбелгілер баспаның кез келген басқа әдістері арқылы да басып шығарылады. Осындайда желімді затбелгіге немесе өнімге затбелгілеу жерінде жағу затбелгілеу үрдісінің ажырамас бөлігі болып табылады. Осындай затбелгілерді атау үшін жалпы танылған термин қазіргі кезде шығарылмаған, оларды кейді «құрғақ» желім немесе офсетті желім деп те атайды. Желімді затбелгілердің қымбат емес бағасы және полиграфиялық мүмкіндіктердің кең таралу ауқымы олардың артықшылығы болып табылады. Кемшіліктері: желім сипаттамасына қойылатын желім мен затбелгілі қағаз сипаттамаларына қойылатын арттырылған талаптар, затбелгілер қабаттануының белгілі бір техникалық күрделіліктері (бумадан бір затбелгіні іріктеп таңдау).

Өз бетімен жабысатын затбелгілер әдетте флексографиялық баспа әдісімен әзірленеді және де затбелгілеуге рулонды

баспа. Ол затбелгілерді литографиялаудың негізгі әдісі. Ол үшін ерітілетін сұйық бояуларды қолданады. Құрғақ офсет үшін металлдан және полимерден әзірленген ыдысты литографтау үшін аса тұтқыр бояуларды қолданады.

- Флексография – икемді нысандағы икемді баспа, оны шағын көлемде шығары латын затбелгілерді әзірлеу барысында қолданады. Көзделген суретті түрлі түсті білікшемен басылатын бетке (қажет болған жерлерге) бірнеше түрлі – түсті етіп салады.

- Жібекте сурет салу – трафаретті (капронды, нейлонды, полиэфирлі, металлдан әзірленген) торлармен басылатын баспа түрі. Осындайда суретті тордың бос орындары бойынша раклимен – бояуды жағуға арналған бекітілген суреті бар аяқпен басуға арналған құралмен салады. Осы әдіс тегіс, сондай-ақ цилиндр іспеттес беттерде де суреттерді басуға мүмкіндік береді.

- Терең және жоғары баспа – суретті немесе графиканы қағазға жән,е жұқа картонға салудың типографтық әдістері.

- Тампонның көмегімен түсірілетін баспа бір немесе екі түсті бояумен кез келген қисық сызықты бетке және кез келген материалдар бойынша жағылады. Баспаға арналған клишені түпнұсқасы -макет бойынша әзірлейді. Бояуды клишеден ыдыстың бетіне салатын тампон жұмыс құралы болып табылады. Тампон шағын қана қысым көрсету арқылы қыстырылады.

- Ыстық басылу металлдан әзірленген түрлі – түсті немесе дақты (кез келген түстегі) арнайы түрлі – түсті қабаты бар фольгадан бедерлемені ауыстыру арқылы жүзеге асырылады.

- Мөртабандар немесе элементтері бүртитіп тұратын (қаріп, сурет) элементтер арқылы мәнерлеу жүзеге асырылады. Олар түрлі – түсті қабатты фольгадан ыдысқа ыстық қысым көрсету әдісімен салынады.

- Конгрев бояуы жоқ мәнерлеу, үрлеп жасалатын, қатты басылған немесе құйылған полимерлі орауды, сондай-ақ картоннан.

табылмайды, алайда, өнімнің үйлестірілген станларттын талаптарына сәйкес болуы өндірушілер үшін міндетті емес, алайда өнімнің үйлестірілген стандарт талаптарына сәйкес болуы – нұсқауға сәйкес екендігінің белгісі. Сөйтіп, мүмкіндігінше өндірушілер үйлестірілген еуропалық стандарттарды пайдалануы тиіс.

5 қадам. Өнімнің нұсқаудың негізгі талаптарына сәйкестігін қамта масыз ету. Осыны растау үшін тиісі сынақтарды өткізу.

6 қадам. Егер де нұсқауда барлық көрсеткіштердің немесе бірнеше көрсеткіштердің тәуелсіз бағалау қажеттілігі орнатылған болса, Уәкілетті Органға жүгіну керек. Ол нұсқауда анық жазылып, таңбалаудан өткізілетін өніммен белгіленуі тиіс. Өнімді уәкілетті орган сәйкестікті бағалаудың барлық рәсімдері өткізілгенге дейін ЕЕ белгісімен өнімді таңбалауға болмайды.

7 қадам. Техникалық құжаттама өнімнің нұсқау талаптарына сәйкес тігін растауы тиіс. Сондықтан да осы құжаттаманы сақтау өте маңызды болып табылады.

8 қадам. Сәйкестік туралы декларация мен талап етілетін растау деректерді әзірлеу керек. Сәйкестік туралы декларация техникалық құжатта мамен қоса сұрау бойынша Еуропалық одаққа мүше елдердің уәкілетті орган дарына ұсынылуы тиіс.

9 қадам. Өнімнің экспортталынуы жоспарланған елдерде осы өнімге қойылатын басқа тек қана ұлттық талаптардың бар немесе жоқ екендігін тексеру керек. Осындай талаптар ұлттық стандарттары мен таңбалау мен орау ережелерінде бар болуы мүмкін.

Толығырақ ақпаратты келесі сайттан алуға болады: www.bs-russia.ru, “CE Marking”.

Суретті немесе затбелгінің графикасын салу әдістері

Затбелгілік индустрияда тауар түрлерінің осындай кең алуан болғандыққа байланысты суретті салу әдістері сурет пен графиканы затбелгіге салу әдістері де осындай әралуан болып табылады. Келесі, кеңінен таралған әдістерді атап өтуге болады:

- офсетті баспа – офсетті металлдан, әзірленген матрицасы бар

- Өнім ЕЕ негізгі нұсқауларына сәйкес әзірленген бе?
- Шынымен де өнімнің сәйкестігі тексерілген бе?
- Әзірлеуші сынақтардың өткізілуін растай алады ма?
- Кім сынақтарды өткізген? Өндіруші ме немесе үшінші тарап болып табылатын сынақ зертханасы ма?
- Сынақтар қашан өткізілген? Нәтижелері қандай болды?
- Осы үлгінің әрбір бірлігі талаптарға сәйкес келетіндігіне кепілдік беру үшін өндірушіде өндірісте қолданылатын сапаның тиімді, танылған сапа жүйесі бар ма?

ЕЕ-таңбалауын алу үрдісі

1 қадам. Осы өнімді пайдалану барысында қолданылатын нұсқауды (ларды) белгілеу. Нұсқауларды ЕЕ сайтында ақысыз алуға болады.

2 қадам. Сәйкестіктерді бағалаудың қажетті рәсімдерін белгілеу. Ол сынақтарды өткізумен қатар өз өзін көрсету, немесе Үкілетті Орган өткізетін инспекцияны немесе сапа менеджменті жүйесінің аудитін өткізуі болуы мүмкін немесе аталғандардың екеуін де бірақ өткізуге болады. Сәйкестікті бағалау рәсімі өнімнің түріне және ЕЕ marking белгісін қою барысында қолданылатын нұсқаудың байланысты ажыратылады. Таңдау дұрыс жасалғандығына сеніміңіз жоқ болған жағдайда бізден кеңес алуыңыз тиімді болар.

3 қадам. Рәсімді өткізу күнін белгілеу керек. Ол нұсқау іске қосылған күні де болуы мүмкін. Нұсқаулардың басым бөлігі бүгінгі күні қолдануда. Осындай жағдайларда тауарды нарықта ЕЕ белгісімен таңбалаусыз орналастыру заңды бұзушылық болып табылады, өйткені осы белгі барлық заң талаптарына сәйкестігін растайды.

4 қадам. Үйлестірілген еуропалық стандарттар бар немесе жоқтығын анықтау. Осындай стандарттарды қолдану өндірушілер үшін міндетті болып табыла

Затбелгілерде жазылатын қуат тиімділігіне және оларды өлшеу тәртібіне қатысты көрсеткіштер туралы нақты мәліметтер стандарттарда көрсетілген. Атап айтқанда, мысалы, үйде қолданылатын электр пештерінің қуат тиімділігі EN сәйкес өлшенеді. 92/75/ЕЕЕ Нұсқауын сақтау үшін келесі еуропалық нормаларды қолдану керек: EN 153-1 (2006-02) тұрмыстық құралдардың қуатын өлшеу әдістері туралы, EN 14511-1 (2007-11), EN 14511-2 (2007-11), EN 14511-3 (2007-11), EN 14511-4 (2007-11) жылытатын және суытатын электр құрамдас бөліктері туралы. Толығырақ ақпаратты келесі сайттан табуға болады: www.onetonneless.ru, Өнімнің қуат тиімділігінің негізгі бағыттарының дамуы.

Неге өнімді сатып алу барысында ЕЕ таңбалауына қызығушылық танытуға болмайды?

Тәжірибе жүзінде ЕЕ нағыз таңбалауы өнім үйде пайдаланылатын басқа құралдармен жақсы қызмет етуі және басқа радио жүйелерге кедергі келтірмеуі тиіс, ең бастысы, пайдалану барысында қауіп төндірмеуі тиіс дегенді білдіреді. ЕЕ елдерінде белгілейтін ұйымдар қондырғыларға арналған ЕЕ таңбалауы келтірілген өнімдерді пайдалдануға міндетті. Осы ұстанымды бұзған жағдайларда тиісті емес жабдықты пайдаланғандығы үшін қауіпсіздік техникасын бұзғандығы үшін айыппұлдарды салу және/немесе торға қамау көзделген.

Яғни, өнімде дұрыс қондырғы мен пайдалануымен қоса келтірілген ЕЕ осы таңбалауы Сіздің қауіпсіздігіңізге кепілдік береді.

ЕЕ таңбалауының жарамдылығын бақылау – күрделі іс, алайда Сізге келесі тексеру операцияларының төменде келтірілген тізімі көмектесе алады:

Құны басқа ұқсас өнімдердің құнымен салыстырғанда өте арзан болып табылмайды ма?

Үйлестіру мақсатында қуат тиімділігінің шекілі таңбалаудан өткізілетін өнімдердің барлық түрлері үшін бірнеше топтарға бөлінеді. Өнімдердің бір тобының өзінде де қасиеттердің аралуандылығы байқалатындығын атап өту керек: көлемдер, қуаттылығы, жұмыс тәртібі және т.б.

ЕЕ қуат тиімділігінің түрлеріне орай А-дан G-ға дейін 7 топтар көзделген, олар әрбір топта салыстырмалы көрсеткіштердің жазылған диапазоны бойынша орналастырылған. Белгілеу үшін А-дан (аса қуат тиімді деңгейі) бастап G-ға (қуатты тұтынудың ең жоғары деңгейі) дейінгі әріптік индекстер енгізіледі.

Қуат тиімділігін таңбалауды енгізу ЕЕ елдерінде міндетті талап болып табылады және Еуропалық парламенттің 2005/32/ЕЕ Нұсқауымен реттеледі.

Қуат тиімді өнім өте жиі әдеттегі өнімге қарағанда неғұрлым қымбат болып табылады. Өнімдердің қуат тиімділігін таңбалауды қолданатын әртүрлі елдердің тәжірибесін қорыта келе, қуатты жинақтайтын өнімді жылжытудың келесі бағыттарын атап өтуге болады:

- қуатты тұтынатын жабдық пен өнімдерді міндетті түрде таңбалау қажеттілігі;
 - өндірістің және де қуатты көп қажет ететін техниканы сатудың нұсқаулық шектеулері;
 - импортты шектеу: атап айтқанда, мысалы ЕЕ елдеріне қуат тиімділігінің санаттары F және G болып табылатын өнімдерді енгізуге тыйым салынған;
- қуат тиімділігі бар жабдықты пайдалану барысында экономикалық пайданы, оның экологиялық тиімділігін түсіндіретін ақпараттық – насихаттау іс – шаралары.

Қазіргі кезде қуатты тұтынатын жабдық АҚШ, Канаданы, Австралияны, ЕЕ елдерін, бәрқатар азиаттық және латын американдық елдерді қоса санағанда әлемнің 50-ден астам елдерінің қуат тиімділігінің таңбалауымен қамтамасыз етілген. Тәжірибе мен ақпарат жинақталған сайын қуат тиімділігін таңбалауға неғұрлым көбірек жабдық, өнімдер мен материалдар енгізіледі.

біреуінде орналастырылуы тиіс. Директивада кез-келген материалдардың егжей-тегжейлі анықтамасы ұсынылады: былғары, табиғи немесе синтетикалық тоқыма өнімдері, көксағыздар.

Таңбалау мен затбелгілерін қоюға қатысты затбелгілерде, жазба белгілерінде немесе тауарлардың орауыштарында кез – келген мәліметтерді көрсету ЕО елдерінде әлі тек қана факультативтік (ерікті) түрде қолданылатын іс-шара болып табылатындығын ескеру қажет, ақпараттың жоқ болуын тұтынушы тарапынан тауар сапасы төмен, тіпті тауар күмәнді деген ойлардың пайда болуына себепші болады, ол тауардың баеғасына әсер етеді.

ЕО орауышқа орналастырылатын штрих код талаптары нығая түсуде. Халықаралық стандартты штрихты кодтау 70-ші жылдардың басынан бастап алғашында ерікті түрде, онан кейін міндетті түрде таралған. Қазіргі уақытта көптеген елдер азы – түлік өнімдерін осындай кодтаусыз импорттаудан бас тартады.

Мұны білу маңызды!

Өнімнің қуат тиімділігін таңбалау.

Өнімді, жұмыстар мен қызметтерді өндірудің қуат тиімділігі соңғы кезде заң әлемнің көпшілік елдерінің шығару және атқарушы органдардың, сертификаттау жүйелерін әзірлеушілердің және көптеген мамандардың күн сайын ұлғая түсетін назарында.

Қуат тиімділігін таңбалаудың мәні: қуатты тұтынуды тестілеуді талдау негізінде өнімдер (немесе қызметтер) тобында әрбіреуіне техникалық құжаттамада бекітілетін қуат тиімділігінің белгілі бір индексі беріледі. Сонымен қатар, осы индексті өнімге әсерлі затбелгі ретінде жазады.

мақсатында әлеуетті қауіп-қатерлер тізімі, осы өнімді сақтау және пайдалану барысында ескерілуі шарт болып табылатын сақтық шаралары.

Қауіп-қатер туралы ескертетін айқын шартты белгілер көзделген. Мысалы, ұйтты және жеңіл жалындап жана бастайтын ыдыстардың затбелгілерінде тиісті жазбалардан тыс аталған ыдыстарға балалардың оларға қол жеткізуін болдырмайтын қақпақтармен немесе тиектермен және ұстап байқауға болатын қауіп-қатерлер туралы ескертетін қауіп-қатерлер белгілерімен қамтамасыз етілуі тиіс.

Кез келген медициналық және фармацевтикалық тауарларға затбелгілерді жазу жөніндегі директивалар қабылданған. Тұтынушының қауіпсіздігін сақтау мақсатында барлық дәрі-дәрмектердің орауыштарына қосымша бет қағазды (парақшаны) салу көзделген.

Тоқыма тауарларға затбелгілер мен оларды таңбалауға қатысты өзгеше ережелер қолданылады. Аталған ережелердің мақсаты – иірілген жіптің, маталардың және олардан әзірленген өнімдердің талшықты құрамын бұрмалау мүмкіндігін болдырмау. Мысалы, таза жүннен әзірленген немесе біртұтас жібектен әзірленген өнімдер ретінде құрамы басқа маталардан әзірленген өнімдер сатылады.

Өнімді соңғы тұтынушыға сату барысында, сонымен қатар тізбелерде, жарнама парақшаларында, орауыштар мен затбелгілерде өнімдердің атау мен талшықты құрамы жеңіл оқылып, айқын болуы тиіс. Аяқ – киімнің үсті, астары, табаны сынды негізгі құрамдас бөліктерін әзірлеу үшін пайдаланылатын материалдарды таңбалау жөніндегі директива қабылданды. Осы директивада аталған компоненттер көлемінің немесе осы компоненттер бетінің кем дегенде 85% қамтитын материал туралы ақпарат бар болуы тиіс. Графикалық бейнеленулер түріндегі ақпарат кем дегенде аяқ киімнің

аудада – сонымен қатар оның бағасын да көрсету міндетті болып табылады. Қажет болған жағдайда жеткізілімнің нөмірі басқа тауарды сату үрдісіне залал келтірмей тауардың осы партиясын нарықтағы айналымнан алуға мүмкіндік береді.

Бағаны көрсету барысында тұтынушы өнімнің бағасын бәсеке тауарлар бағаларымен жеңіл салыстыра алатындай етіп, көрнекті жерде жазу қажеттілігі ескерілуі тиіс. Азық-түлік тауарларды бөлшек саудаға арнап бөлшектеп өлшеу ережелері, сонымен қатар затбелгіде көрсетілген салмақтан барынша қол жетімді ауытқулары да белгіленген. ЕО бүкіл аумағында осы талаптарға сәйкес келмейтін азық-түлік өнімдерін сатуға тыйым салынады.

1990 жылдан бастап тағам өнімдерінің химиялық құрамдары мен энергетикалық құндылығын сипаттайтын жарнамада сипаттаудың стандартты нысаны қабылданған. Осын дай жарнамалар көрнекті жерлерде орналастырылып, жарнаманың мазмұны тұтынушы лар үшін қарапайым әрі түсінікті нысанда келтірілуі тиіс. Нәрлілікті есептеу ЕО Кеңесінің директиваларында тіркелген коэффициенттер (заттың 1 граммына қатысты калориялар немесе килоджоульдерде) бойынша әзірленеді. Көрсетілген мәліметтер тұрғын халықтың тамақтану мәдениетін арттыруға бағытталған, олар тұтынушыға өзіне аса тиімді ас үлесін таңдау мүмкіндігін ұсынады.

ЕО өнімді таңбалау мен оларға затбелгілерді қоюға қатысты ерекше қатаң бірыңғай ережелері қолданылуда. Осы ережелерді қолдану тұтынушылар денсаулығы үшін әлеуетті қауіп-қатерлермен (минералды тыңайтқыштар, тұрмыстық химия өнімдері және т.б.) байланысты болып табылады. Осы тауарларға қойылатын затбелгілерде міндетті түрде келесі ақпарат бар болуы тиіс: өнімнің атауы мен химиялық құрамы, өндіруші – кәсіпорынның, сауда агенті немесе импорттаушының атауы мен орналасқан жері, тұтынушыны ескерту

талаптар тұтынушыларға сатылатын өнімнің сапасына қатысты ақпаратты берілуін жақсартуға бағытталған. Осы орайда әдеттегідей, нарыққа жабық күйде, оралып түсетін азық-түлік тауарларын сату аса егжей-тегжейлі реттелінеді. Осындай өнімдердің затбелгілері мен олардың жарнамасы тұтынушыны адастырмауы тиіс, осындай жарнамада медициналық түсініктемелер болуы шарт емес (минералды суды, тіс пастасы мен тағы да кейбір тауарларды санамағанда), тауардың әдеттегідей ерекшеліктерін осы тауарды ұқсас тауарлардың жалпы көптеген басқа тауарлар қатарынан ерекшелейтін өзгеше қасиеттер ретінде ұсынбауы тиіс.

Тағам өнімдерінің затбелгілерінде біріздендірілген нысан бойынша өнім туралы кейбір міндетті мәліметтер бар болуы қажет. Өнімнің атауы осындай міндетті мәліметтердің бірі болып табылады. Егер де ЕО кез – келген заңнамалық немесе әкімшілік актілерінде осы тауардың анықтамасы келтірілген жағдайда осы анықтаманы міндетті түрде пайдалану керек.

Мысалы, «уылдырық» атау тек бекіре балықтарынан алынған өнімге ғана қолданылуы мүмкін. Басқа жағдайларда экспорттаушы өз таңдауы бойынша тұтынушы елде қалыптасқан атауды немесе өндіруші-елде қалыптасқан жергілікті атауды да (немесе екі атауларды қатар) пайдаланыла алады. Тауардың атауында оның табиғаты мен физикалық күйі (табиғи бал, ерігіш кофе және т.б.), ингредиенттер тізімі нақты сипатталынуы тиіс. Олардың қатарында үлкеннен кішкене қарай көрсетілетін кез – келген қосымша ларды қоса санағанда осы тауарды өндіру барысында пайдаланылған барлық компоненттер бар, олардың дайын өнімдегі үлесі, тиісінше: нетто салмағы, жарамдылық мерзімділігінің ең аз мөлшері, сақтау мен пайдаланудың ерекше шарттары, өндіруші-фирманың немесе жеткізіп беруші фирманың атаулары. Нақты тауарды жеткізіп берілуінің нөмірін (шифрін), ал бөлшек с

Бақылау санын есептеу үлгісі

1. Жұп жерлерде орналасқан сандарды қосу:

$$0+0+7+2+1+0=10$$

Алынған соманы 3-ке көбейту:

$$10 \times 3 = 30$$

2. Бақылау цифрінен басқа тақ орындарда тұрған сандарды қосу:

$$3+0+3+6+1+2=15$$

3. 2 және 3 тармақтарда алынған сандарды қосу: $30+15=45$

4. Ондықтарды алып тастау: 45- қалады 5

5. 10 санынан 5 тармақта алынған санды алу:

$$10-5=5$$

Алынған сан штрих-кодтың бақылау санына сәйкес келуі тиіс, ол тауар түпнұсқалылығының белгісі болып табылады.

Білу маңызды!

EAN (European Article Numbering Association) – қазіргі кезде тауар нөмірлеуінің 94 елдердің өкілдері болып табылатын 92 ұлттық ұйымынан құралған ерікті коммерциялық емес халықаралық қауымдастығы. EAN тауарлар, қызметтер, кәсіпорындар, көліктік бірліктер мен орналасқан жері туралы ақпаратты беруге және оларды теңестіруге мүмкіндік туғызатын тауар нөмірлернүі мен штрихты кодтау стандарттарының бүкіләлемнің жүйесін әзірлеп басқарады.¹⁶

Таңбалауға, затбелгілерді қоюға және орауға қойылатын жалпы талаптар

ЕО өнеркәсіптік және өндірістік тауарлардың кең ауқымына қатысты таңбалауға, затбелгілерді қоюға және орауышқа қатысты ережелер біріздендірілген. Таңбалауға қатысты

¹⁶ Ақпарат көзі: <http://www.scross.ru/guide/advice/advice08>

Сөйтіп, Германиядан тыс жерлерде белгінің ешқандай оңтайлы мағынасы жоқ, ал ол жергілікті өндірушілермен отандық өнімдерге қойылатын жағдайларда тіпті орынсыз болуы мүмкін. Белгі ақ-қара, жасыл-ақ және жасыл түстерде әзірленеді.

Штрих – кодтар

Штрих-кодтар – белгілі бір стандарт бойынша орналасқан геометриялық нышандар жиынтығы. Әдеттегідей, кез келген жалпақтықтағы, тік орналасқан тік бұрыштар болып табылады. Осындай тік бұрыштардың жиынтығы машиналық кодтағы мәліметтерді білдіреді.

Штрих – код зауыт нөміріне ұқсас. Штрих – кодпен кодталған сандар немесе белгілер бірегей теңдестірушілер болып табылады. Олар бойынша тауар туралы арнайы ақпаратты алумен қоса – мысалы, дүкенде немесе басқа бір тауар орналасқан жерде – компьютер арқылы осы штрих-код бойынша өнім туралы қосымша ақпаратты да алуға болады. Мысалы, шоколад плиткасындағы штрих-код – сату жүйесімен бағаны, ағымдағы жеңілдікті және басқа да коммерциялық мәліметтерді анықтау үшін пайдаланылатын өнімнің сәйкестендірушісі.

EAN кодының құрылымы

1. Елдің коды
2. Өндірушінің коды
3. Тауардың коды
4. Бақылау цифрі
5. Лицензия бойынша

Тауардың коды

- 1 сан - тауардың атауы
- 2 сан - тұтынушылық қасиеттер
- 3 сан - көлемдері, салмағы
- 4 сан - ингредиенттер
- 5 сан - түсі

әзірленген тауардың белгісі

үндес тіру және тауарлар мен қызметтердің оңтайлы сипаттамаларын ерікті негізде таңба лау болып табылатын экологиялық саясаттың құралы ретінде әзірленген.

Нәтижесінде «Көгілдір періште» таңбасы тауарлар мен қызметтердің ең жақсы әрі қисыны бар экологиялық сипаттамалар үшін күрестегі жақсы құралға айналды. Қазіргі кезде өнімнің 80 санаттарындағы 3700 тауарлар мен қызметтерде «Көгілдір періште» таңбалаулары бар.

«Көгілдір періште» белгісі туралы толық ақпаратты келесі сайттан алауға болады: <http://www.blauer-engel.de>.

«Energy Star»

«Energy Star» белгісі - қуаттылығы тиімді тұтынушылар тауарларына арналған халықаралық стандарт болып табылады. Осы белгі 1992 жылы АҚШ мемлекеттік бағдарлама негізінде қабылданған, ал Австралия, Канада, Жапония, Жаңа Зеландия, Тайвань мен ЕО осы бағдарламаға кейіннен ғана қосылды. «Energy Star» логотипі бар құрылғыларында қуатты тұтынушылық қабілеттері орташа деп білуге болады, олардың аталған қасиеттері тең функционалдылығы бар өз ұқсастықтарына қарағанда 20-30% төмен болып табылады.¹⁵

«Der Grune Punkt»

«Der Grune Punkt» белгісінің атауы неміс тілінен «Жасыл нүкте» деп аударылады. Кеңінен тараған пікірге қарамастан осы белгі өнім немесе оның белгілі бір бөлігі өңделген материалдардан әзірленгендігін немесе тіпті өңдеу үшін жарамды екендігін білдірмейді.

¹⁵ Ақпарат көзі: http://ru.wikipedia.org/wiki/Energy_Star

«Аққу» скандинавиялық экологиялық белгісі

«Скандинавиялық аққу» - ол Скандинавия елдерінің ресми таңбалануы. Ол Скандинавия елдерінің Министрлер Кеңесімен енгізілген. Осы таңбалаудың мақсаты: тұтынушылардың қоршаған ортаға түсірілетін салмағын азайту. Сөйтіп,

эко-таңбалау саналы түрде тек экологиялық өнімді азайту. Сөйтіп, эко-таңбалау саналы түрде тек экологиялық өнімді қана сатып алуға бет бұрған тұтынушылар мен сатып алушыларға кеңес беру және осы қадам арқылы қоғамның ағартылуы мен саналы таңдау жасауына ықпал ету үшін пайдаланылады. Осындай белгімен таңбаланған өнімдер келесі өлшемдерге сәйкес келуі тиіс:

- материалда қоршаған ортаға немесе адамның денсаулығына жағымсыз әсер ете алатын заттар мүлдем жоқ немесе материалдың құрамында осындай заттардың ең аз мөлшері ғана бар;
- материалдың қайталама пайдаланудың жоғары әлеуеті бар;
- материал өндіріс барысында қуаттың елеулі шығындарын талап етпейді;
- материал суды, топырақ пен ауаны ластауға қатысты жалпы талаптарға сәйкес болып табылады.¹⁴

«Көгілдір періште»

«Көгілдір періште» – әлемдегі қоршаған ортамен байланысты тауарлар мен қызметтерді бірінші әрі ең көне таңбалау. Осы таңба 1977 жылы Германияның Федералды Ішкі істер министрлігінің баста-масы бойынша құрылып, оны ұлттық үкіметтің қоршаған орта және Германияның федералды елдерінің министрлері мақұлдаған. «Көгілдір періште» таңбасы мақсаты нарықты

¹⁴ Ақпарат көзі: «Аққу» скандинавиялық экологиялық белгісі, <http://www.ecophon.com/ru/Technical-properties/Environment/Environmental-influence/The-Nordic-Swan-Eco-label/>

Қазіргі кезде эко-таңбалау міндетті болып табылмайды, сондықтан да оны тауардың бәсекеге жарамдылығын арттыратын жарнама құралы деп білуге болады.

Гүлдің логотипі

ЕО елдерінде ерікті таңбалау болып табылатын гүлдің логотипі түріндегі ЕО экологиялық таңбалануы кеңінен таралған. Осы логотип басты табиғатты қорғау аспекті-лерінің дамуына елеулі үлес енгізетін және тұтынушыларға осы өнімнің экологиялық әсеріне қатысты қарапайым әрі нақты ақпараттың берілуін қамтамасыз ететін өнімге беріледі.

Экологиялық таңбалаудың негізгі ережелері Еуропалық Парламент пен Кеңестің (ОJ L-237 21/09/2000) № 1980/2000 (ЕО) Регламентімен белгіленген.

Экологиялық таңбалаудың өлшемдері өнімдердің кез келген топтары үшін (мысалы, тоқыма өнімдері, тазалау құралдары, тұрмыстық техника, қағаз өнімі және т.б.) жеке белгіленеді.

«Гүл логотипі» таңбалауы тұтынушыға өнім осындай топтағы басқа өнімдерге қарағанда неғұрлым экологиялық екендігін көрсету үшін маркетингтік құрал ретінде де пайдаланыла алады.

Өндірушілер, импорттаушылар, қызметтердің тасымалдаушылары, көтерме және бөлшек дилерлер аумағында тиісті өнім сатылатын мүше-мемлекеттің уәкілетті органына экологиялық таңбалауды алу туралы өз өтінімдерін бере алады.

ЕО экологиялық таңбалануы туралы егжей-тегжейлі ақпаратты келесі сілтеме бойынша алуға болады:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm

Жоғарыда көрсетілген нышан талаптарға сәйкестігін көрсетіп, өнім ұйтты емес және тағам өнімдерімен өзара қарым-қатынаса алатын материалдан (әдетте ол пластик немесе қалың қатырма қағаз) әзірленгендігін білдіреді. Осы нышан сондай-ақ өнімдердің пластиктен әзірленген орауыштарында да қолданыла алады.

е-марка

«е» белгісі «нетто» (яғни, өнімнің, тауардың орауышсыз салмағы) ұғымын білдіреді және біздің бәрімізге балалық шағымыздан мәлім «нетто салмағы» жазбасына сәйкес келеді. Осы белгі орауыштар ішіндегісінің салмағы 5 граммнан аз болып табылатын орауыштар, мысалы шәй қалташалары үшін пайдаланылмайды. Егер де осы нышанның маңында тікбұрышты жиектің ішінде жазылған цифрі бар болған жағдайда ол «брутто салмағы» яғни орауыш пен қоса өлшенген салмақ болып табылатындығын білдіреді (әдетте аэрозольді орауыш тарда өте жиі кездеседі).

Экологиялық таңбалау (эко-таңбалау)

Эко-таңбалау тұтынушыларды тауардың экологиялық сипаттамалары туралы мәлім деу үшін пайдаланылады. ЕО экологиялық белгісі ұлттық белгілердің, мысалы тауар кепілдіктерінің неміс институты тағайындаған «Көгілдір періште» (экологиялық таза тауарларды, соның ішінде көп рет пайдаланылатын көліктік орауыштар жемістер мен көкөністерге арналған көп рет пайдаланылатын ағаш жәшіктерін таңбалау үшін пайдаланылады) қолданылуын жоққа шығармайды. Неміс тауарларының орауыштарында сондай-ақ, осы тауардың өндірісі экологиялық тұрғыдан таза және ыдыс өңделінуі тиіс болып табылатындықты білдіретін «Жасыл нүкте» белгісі де қойылуы мүмкін. Скандинавия елдерінде «Аққу» эко-белгісі енгізілген.

алып, сөз болған химикаттар ауыстырылған жағдайда қорғау іс – шараларын жүзеге асыра алатындай етіліп таңбалануы тиіс. Таңбалау осы заттармен өзара қарым – қатынас немесе оларды пайдалану барысында мүмкін болып табылатын қауіпке назарды тарту керек.

ЕО елдерінде қауіпті химикаттарды таңбалау келесі мәліметтерді нақты көрсетуі тиіс:

-сауда маркасын;

-өндірушінің телефон нөмірімен қоса импорттаушының немесе дистрибью тордың атауы мен мекенжайы;

-химиялық заттың атауы (қауіпті компоненттердің химиялық атаулары) – таңбалау негізгі қауіп көзі болып табылатын заттардың химиялық атауларын көрсетуі тиіс. Әдеттегідей, таңбалау барысында төрт атаулардың бар болуы жеткілікті;

-қауіп-қатер белгілері – ең басты қауіпті білдіретін белгілерді таңдап алу керек.

«Уытты емес» және «зарарсыз» сынды ақпарат таңбалау барысында пайдаланбауы тиіс.¹³

ЕО ерікті таңбалаулар

Ерікті таңбалар тек таңбалануы ЕО міндетті талап болып табылмайтын тауарлар мен жабдық үшін қана қолданылады. Төменде ерікті таңбалаулар туралы егжей-тегжейлі ақпарат келтіріледі.

Тағам өнімдерімен өзара қарым – қатынасатын материалдар

Контейнерлерді, тәрелкелерді, шыныаяқтарды және тағам өнімдеріне арналған басқа да материалдарды өндірушілер олардың өнімдерін ЕО химиялық қауіпсіздікке қатысты талаптарына сәйкестігін тексеруі қажет.

¹³ Ақпарат көзі: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/chemicals/classification/index_en.htm

Абайлаңыз, денсаулық үшін зиянды заттар

«Абай болыңыз» сөйлемімен сүйемелденетін осы нышан денсаулық үшін уытты заттарға қарағанда қауіп деңгейі әлдеқайда төменірек болып табылатын заттарға сілтеме жасайды. Ол тәуекелдердің басқа түрлеріне де қатысты болуы мүмкін.

Қауіпті, күйдіргіш және коррозиялық заттар

«Қауіпті, күйдіргіш және коррозиялық заттар» сөйлемімен сүйемелденетін осы нышанды ағзалардың тірі жасушаларын олармен өзара қарым-қатынаста болған жағдайда бұза алатын химиялық заттың таңбалауында табуға болады.

Қоршаған орта үшін қауіпті

Осы нышан химиялық зат қоршаған орта немесе қоршаған ортаның белгілі бір бөлігі, мысалы суда мекендейтін ағзалар үшін қауіпті екендігін; су ортасына ұзақ мерзім бойы қолайсыз әсер ете алатындығын; суда мекендейтін ағзалар үшін уытты болып табылатындығын және т.б. білдіреді.

Қауіпті химикаттарды таңбалау

Барлық химикаттарды дұрыс таңбалау тұтынушы үшін маңызды ақпарат көзі болып табылады. Осы талаптың мақсаты – адамның денсаулығы мен қоршаған ортаға келтірілетін қауіп – қатерді болдырмау. Химикаттар өндірушімен немесе импорттаушымен тиісінше таңбалануы тиіс. Таңбалау бұзылған, жоғалтылған немесе химиялық зат жаңа контейнерге ауыстырылған немесе жаңа ерітіндіні алу үшін пайдаланылған жағдайда жаңадан таңбалау талап етіледі.

Қауіпті ерекшеліктер айқындалғаннан кейін химикаттар тиісінше әрбір тұтынушы осы тауар туралы толық ақпаратты

Жеңіл жалындап жана бастап кететін заттар

«Жеңіл жалындап жана бастап кететін заттар» деген ұғымды білдіретін осы нышан алдымен қызып, онан кейін белгілі бір температурада ауамен өзара қарым – қатынас жасау барысында жанып кете алатын, қатты зат бола тұра от көзімен қысқа мезгіл өзара қарым – қатынас жасау барысында жанып кету қаупі бар және де от көзі жойылғаннан кейін де өте жеңіл жанып кете алатын затқа сілтеме жасайды. Егер де ол газ болған жағдайда, газ ауада қалыпты қысым көрсетілгенде жана алады. Егер де ол сұйық зат болғанда ол отпен өзара іс – қимыл жасап, әлсіз қана жылытылғанда жанып кете алады. Сумен немесе дымқыл ауамен өзара байланыс барысында осы зат қауіпті мөлшерлерде жеңіл жанып кете алатын газдарды өндіре алады.

Өрт қаупі бар, аса жанғыш заттар

Жалындап жана бастайтын заттарға қатысты қолданыла-тындай «өте жанғыш заттар» сөйлемімен сипатталынатын нышан. Ол бөлмелік температурада қайнап кете алатын және от оны буларына түсіп кеткен жағдайда жанып кететін сұйық затқа сілтеме жасайды.

Уытты заттар/қауіпті, улы заттар

«Уытты» сөзімен сипатталған, бас сүйегі айқыш-ұйқыш етілген сүйектердің үстінде орналасқан суретпен қоса келтірілетін осы нышан өте қауіпті затқа сілтеме жасайды.

гілер алғашқы кезеңде химиялық зат қауіпті болып табылатындығы және оларда қауіпсіз айналым рәсімдері, қорғау іс-шаралары, бірінші жедел көмек көрсетілу мен химиялық заттың қауіп-қатерлері туралы негізгі ақпарат бар болуы туралы ескертеді. Затбелгіде сондай-ақ қауіпті химиялық заттардың ерекшеліктері, химиялық затты өндірушінің мекен-жайы, химиялық заттың өндірілген жердің мекен-жайы көрсетілуі шарт.

Таңбалау сөйлемдерден, сондай-ақ тікелей өнімге, орауышқа, затбелгіге немесе жазба белгісіне түсірілетін графикалық және түрлі-түсті нышандардан тұрады. Таңбалау анық, жеңіл түсінілетін және қолайсыз климаттық жағдайларға төтеп бере алатындай болуы шарт. Таңбалау өнімдерге ілеспе ретінде сүйемелденетін ақпаратпен немесе орауыштың түсімен қарама-қарсы болып табылатын аяда орналасуы тиіс.

Қауіптіліктің еуропалық белгілері

Жарылу қауіпі бар

«Жарылу қауіпі бар» сөйлемін білдіретін осы нышан затты қағып-сілкігенде немесе ысқылағанда жалынның ықпалымен жарылып кете алатын затқа сілтеме жасайды.

Өрт қауіпі бар, қышқылдандыратын зат

«Қышқылдандыратын зат» деген ұғымды білдіретін осы нышан басқа заттармен (әсіресе өте жеңіл жалындап жана бастап кететін заттармен) өзара қарым – қатынас барысында өте көп жылуды өндіретін затқа қатысты болып табылады.

Салқындатқыштар

Салқындатқыштарды таңбалау қуаттылығы 12 кВт аз болып табылатын құралдарға ғана қолданылады. Әрбір затбелгісінде келесідей ақпарат бар болуы тиіс:

- заттың үлгісі;
- А дан G санатына дейін қуатты пайдалану тиімділігі;
- электр қуатын жыл сайын тұтыну (барынша салмақ – жыл сайын 500 сағатқа дейін);
- шекті күш салу барысында жүзеге асырылатын салқындату, кВт;
- қуатты пайдалану тиімділігінің шекті күш салу барысындағы салқындату қабілеттілігіне қатынасы;
- құралдың түрі (тек қана салқындату, салқындату/жылыту);
- салқындату әдісі (газ немесе салқындататын сұйық зат);
- шу деңгейі.

Жылытылатын салқындатқыштардың затбелгілерінде келесі ақпарат көрсетілуі тиіс:

- жылытудың қарқындылығы;
- жылытудың қуат тиімділігі.

A	B	C	D	E	F	G
>3.2	3.0-3.2	2.8-3.0	2.6-2.8	2.4-2.6	2.2-2.4	<2.2
>3.6	3.4-3.6	3.2-3.4	2.8-3.2	2.6-2.8	2.4-2.6	<2.4

Кішкентай шам

Кішкентай шамның затбелгісінде келесі ақпарат көрсетілуі тиіс:

- қуатты пайдалану тиімділігінің санаты: А дан G-ға дейін;
- кішкентай шамның люменге түсірілетін жарық ағыны;
- кішкентай шамның қуатты тұтыну көлемі, Вт. есептелінеді;
- қызмет ету мерзімі, сағаттарда есептелінеді.

Қауіпті және жарылғыш заттар

Қауіпті химиялық заттары бар контейнерлердегі затбел-

A	B	C	D	E	F	G
<0.68	<0.81	<0.93	<1.05	<1.17	<1.29	>1.29

Ыдыс-аяқ жуатын машиналар

Ыдыс-аяқ жуатын машинаның тиімділігі ыдыс-аяқ бұйымдарының санына сәйкес есептелінуі тиіс. Осындайда кВт/сағ. өлшем бірліктері 12 затқа есептеледі.

A	B	C	D	E	F	G
<1.06	<1.25	<1.45	<1.65	<1.85	<2.05	>2.05

Ыдыс-аяқ жуатын машинаның затбелгісінде келесі ақпарат болуы тиіс:

- бір топтамада тұтынылатын электр қуаты кВт/сағ;
- кір жуудың сапасы – А дан G санатына дейін;
- кепіру сапасы - А дан G санатына дейін;
- ыдыс-аяқ саны;
- суды барынша салынғандағындағы литрде тұтыну;
- децибелдерде өлшенетін шу деңгейі.

Үрмелі пештер

Үрмелі пештің затбелгісінде келесідей ақпарат бар болуы тиіс:

- А дан G санатына дейінгі тиімділігі;
- электрқуатын тұтыну көлемі, кВт/сағ. есептеледі;
- литрлерде өлшенетін көлем;
- түрі (шағын/орташа/үлкен).

A	B	C	D	E	F	G
<0.19	<0.23	<0.27	<0.31	<0.35	<0.39	>0.39

Желмен кептіріліп алынатын кептіргіштерде келесідей ақпарат бар болуы тиіс.

Желмен кептірілетін кептіргіштердің затбелгісінде келесі ақпарат бар болуы тиіс:

- бір топтамада тұтынылатын толық қуатты тұтынушылық;
- мақтаның толық салынуы, кг.;
- децибелдерде өлшенетін шу деңгейі.

A	B	C	D	E	F	G
<0.51	<0.59	<0.67	<0.75	<0.83	<0.91	>0.91

Кептіру функциясы бар кір жуатын машиналар - қуат тиімділігі санатындағы машиналар

Кептіру функциясы бар қуат тиімділігі санатындағы кір жуу машиналары үшін қуатты пайдалану тиімділігінің индексі салмақтың бір килограммына кВт/сағ. есептелінетін:

Қуат тиімділігі санатындағы кептіру функциясы бар кір жуғыш машиналардың затбелгісінде келесі ақпарат бар болуы тиіс:

- тұтыну (кір жуу мен кептіру);
- кір жуудың сапасы – А дан G санатына дейін;
- айналымның барынша көп жылдамдылығы;
- мақтаны кір жуатын машинаға барынша салу (кір жуу мен кептіру жеке-жеке);
- суды барынша салынғандағындағы тұтыну;
- децибелдерде өлшенетін шу деңгейі (кір жуу, кептіру мен сығу үшін жеке-жеке).

Тұрмыстық техника

92/75/ЕС Директивасына сәйкес 1992 жылдан бастап көптеген тұрмыстық электр-құралдарын тұтыну туралы мәліметтері көрсету қажетті болып табылады. Үнемділікті тез бағалауға мүмкіндік беретін зат-белгіні келесі электр құралдарына жазу керек:

- тоңазытқыштар, мұздатқыштар және олардың қисындас-тырылуы;
- ыдыс жуғыш машиналары;
- үрмелі пештері;
- суды қыздырғыштар мен ыстық суды сақтауға арналған жабдықтар;
- кішкентай шамдар¹².

Тоңазытқыштар, мұздатқыштар

Тоңазытқыштар мен мұздатқыштарға арналған затбелгі-лерінде келесідей ақпарат бар болуы тиіс:

- жыл сайын тұтынылатын қуат көлемі (сағ./кВт)
- тоңазытқыш камерасының ішкі көлемі;
- мұздату камерасының ішкі көлемі – литрлерде өлшенеді;
- децибелдерде өлшенетін шудың деңгейі.

Кір жуғыш машиналар

Кір жуғыш машиналардың, киім-кешекті кептіруге арналған кептіргіштерде келесідей ақпарат бар болуы тиіс:

- электр қуатын бір топтамада толық тұтынылуы;
- кір жуылуының сапасы А дан Gға дейінгі дәрежелі кір жуу;
- сығудың сапасы - А дан Gға дейінгі дәрежелі сығу;
- айналымдардағы барынша көп айналым уақыты;
- мақтаны барынша көп салуға болатындай салу, кг. өлше-неді.

¹² Ақпарат көзі: http://expert.gost.ru/TR/HTML/TR_CP_EU.html

-пакеттің нөмірі немесе сәйкестендіру үшін өнімнің сипаттамалары көрсетілген сілтеме;

- өнімнің функциясы.

ЕО косметиканы таңбалауға қойылатын егжей-тегжейлі талаптарды келесі сілтеме бойынша табуға болады:

http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/product_labelling_and_packaging/l21191_en.htm.

Ағаштан әзірленген ыдыс

Жүктерді тасымалдау барысында ағаш ыдыс ерекше сұранысқа ие. Ағаштан әзірленген ыдыстың мөлшерлері келесідей болуы тиіс:

- қалыңдығы 6 мм. астам;
- жылуды пайдалану арқылы өңделген;
- кептірілген.

Егер де ағаштан әзірленген ыдыс тиісті өңдеуден өтпеген және оның таңбалануы жоқ болған жағдайда ағаштан әзірленген ыдысты тасымалдаушыға айыппұл түріндегі ықпал шаралары салынады. Енгізілген талаптарға сәйкес бүкіл орауыш материалы ағашқа зиян келтірушілердің таралуына жол бермейтін шикізаттан әзірленуі тиіс. Осындайда таңбалау әрбір ағаштан әзірленген орауыш материалында болуы тиіс. Таңбалау ыдыс жылуды пайдаланып 1 сағат ішінде жылуды пайдалану арқылы 56 ° С астам өңделінуі тиіс. Жүк тасымалданатын жерлердегі негізгі жазулар:

- жүкті алушының толық немесе қысқартылған атауы;
- тапсырылатын станцияның толық атауы.¹¹

¹¹ Ақпарат көзі: <http://orgproizvodstva.ru/organizaciya-proizvodstva/novye-trebovaniya-k-derevyannogo-upakovocnogo-materiala-tary-19049.html>

Затбелгілерінде жоғары төсеуіш пен ұлтанның тұмсық жағына ақпарат жазылуы керек. Ақпарат белгіленген пиктограммалар немесе мәтіндік ақпарат арқылы берілуі тиіс. Затбелгі анық, сенімді түрде бекітілген және қол жетімді болуы тиіс. Өнімділік немесе оның өкілетті агенті затбелгіні бергендігі және затбелгідегі ақпараттың нақтылығы үшін жауапты болып табылады.¹⁰

Косметика

Косметика – адамның сыртқы келбетін немесе адам денесінің иісін жақсарту мен қорғау үшін пайдаланылатын заттар. Теріге күтім көрсетуге арналған кремдер, лосьондар, опа, иіс сулар, ерінге арналған далап, тырнаққа арналған лактар, макияжды, химиялық бұйралауды жасауға арналған құралдарды, шашқа арналған бояу, шашқа арналған лактар мен гельдер, дезодоранттар, балаларға күтім жасауға арналған құралдар, ваннаны қабылдауға арналған май, ванналарға арналған түйіршіктер, ванналарға арналған тұз және өнімдердің басқа да көптеген түрлері косметика деп аталады.

Контейнерлер мен орауыштар жеңіл оқылатын және жақсы көрінетін болуы тиіс, сонымен қатар оларды келесідей ақпарат сипатталынуы тиіс:

- жарамдылықтың ең аз мерзімі “Best used before the end of ...” арқылы көрсетіледі, ол ағылшын тілінен аударғанда «.. дейін пайдалану керек» деген мағынаны білдіреді және сау күйінде сақталу мерзімі кем дегенде 30 ай болып табылатын өнімдер үшін пайдаланылады;

- пайдалану үшін ерекше абайлаушылық іс – шаралары.

- пакеттің нөмірі немесе сәйкестендіру үшін өнімнің сипаттамалары көрсетілген сілтеме;

- өнімнің функциясы.

¹⁰ Ақпарат көзі: «Аяқ киімді жөндеу», www.restavraciaobuvi.narod.ru

Тоқыма

Жаңа ережелерге сәйкес «..... өндірілген» белгісі ЕО шеңберлерінен тыс әзірленген барлық тоқыма тауарларына жазылуы тиіс. Талап сатып алушылар осы немесе өзге де өнім қай жерде өндірілгендігі туралы ақпаратты нақты білу үшін енгізіледі. Мысалы, егер де қазақстандық кәсіпорындарында әзірленген тоқыма тауарлары экспортқа ЕО елдеріне түскен жағдайда , осы тауарларды «Қазақстанда әзірленген» белгіленуі жазылуы тиіс. Тоқыма өндірісінде пайдаланылған мал шаруашылығының өнімдері барлық материалдар таңбаланған белгілеуде атап өтілуі тиіс. Ол сатып алушыларға тауарда өнімнің құрамы бойынша сәйкес келмейтін материалдардың бар немесе жоқтығына қатысты ақпаратты білуге мүмкіндік береді. Атап айтқанда, матаның құрамында табиғи мамық пен саулық жүні бар немесе жоқ екендігін міндетті түрде көрсету керек, өйткені осындай қосынды талшықтар аллергиялық көріністердің себепшісі болуы мүмкін.⁹

Аяқ киім

Еуропалық және отандық өндірушілердің аяқ киімі өндіруші елдердің стандарттарына сәйкес таңбаланады және аяқ киімнің сапасы белгіленетін негізгі белгі болып табылады. Белгі мен таңбалау белгілі бір жерлерде қойылады. Ілгектің былғарыдан әзірленген клапанында үш өлшемдер: жоғары жағы, төсеуіш, ұлтаны бойынша затбелгі түрін де аяқ киім материалының құрамы көрсетіледі. қойылады. Ілгектің былғарыдан әзірленген клапанында үш өлшемдер: жоғары жағы, төсеуіш, ұлтаны бойынша затбелгі түрін де аяқ киім материалының құрамы көрсетіледі.

⁹ Ақпарат көзі: «Еуроодақ ЕО елдеріне түсетін тоқыма өнімдерінің жаңа таңбалауын талап етті», 04.06.2011г., www.nalogovnet.com

-электр магнитті үйлесімділікке қатысы бар 2004/108/ЕС директивасы;

-ойыншықтардың қауіпсіздігіне қатысты 88/378/ЕЕС директивасы;

-медициналық жабдыққа қатысты 93/42/ЕЕС директивасы;

-механикалық жабдыққа қатысы бар 2006/42/ЕС директивасы;

-қысым бойынша қызмет ететін құралға қатысы бар 97/23/ЕС директивасы;

-радиожабдық пен телекоммуникациялық терминалды жабдыққа қатысы бар 99/5/ЕС директивасы;

-құрылыс өніміне қатысы бар 89/106/ЕЕС директивасы.⁷

ЕО «Жаңа көзқарас» директиваларының қызмет аясына түсетін өнім үшін міндетті түрде «СЕ» таңбалануы талап етіледі.

Білу маңызды! СЕ» таңбалануы келесі өнімдерге салынады:

- ЕО мүше-елдерде немесе үшінші елдерде өндірілгендікке байланыс сыз барлық жаңа өнімдерге;
- ЕО мүше болып табылмайтын елдерден импортталынып, екінші рет пайдаланылатын кез келген өнімдерге;
- осыған дейін «СЕ» белгісімен таңбаланған өнімге.

«Жаңа көзқарастың» әрбір директивасында әдетте үндестірілген Еуропалық стандарттаға сілтемелер бар болуы тиіс. Осындай стандарттарды қолдану негізгі талаптарға сәйкестік қағидатын да көздейді.⁸

⁷ Ақпарат көзі: www.icqc.eu

⁸ Ақпарат көзі: «СЕ белгісі бар өнімдерін таңбалау», www.checkproduct.ru

Тағамдық емес тауарларды таңбалау

«СЕ» таңбалануы

«СЕ» таңбалануы (фр. Conformité Européenne - сөзінен қысқарма пайда болған, аудармасы: еуропалық сәйкестік), басқалай «СЕ» белгісі, «СЕ» белгісі, «СЕ MARK» белгісі немесе қарапайым «СЕ» белгісі – өнімге салынатын және осы өнім ЕО директиваларының негізгі талаптарына сәйкес келетіндігін, сондай-ақ өнім директиваларға сәйкес келуін бағалау рәсімінен өткендігін куәландырады.

Ол «СЕ» таңбалануы өнімді тұтынатын тұлғалардың денсаулық-тарына зиянды емес болып табылатындығын, сонымен қатар өнім қоршаған орта үшін де зиянсыз екендігін білдіреді.

Алайда «СЕ» белгісі өнім сапасының белгісі болмайтындығын да ескеру керек.

Пайда болу еліне байланыссыз ЕО, сонымен қатар Норвегияда, Лихтенштейн мен Исландияда сатылатын және оларға «Жаңа көзқарасты директивалар» анықтамасына сәйкес келетін барлық тауарлар міндетті түрде «СЕ» белгісімен таңбалануы тиіс.

«СЕ» таңбалануы – өнімнің оған қолданылатын еуропалық регламенттерінің талаптарына сәйкес келетіндігін білдіретін өндірушінің өтінімі. Осындай регламенттер түрлерінің бірі: «Жаңа және ғаламдық көзқарасты» еуропалық директивалар. Бүгінгі күні 22 директивалар қызмет етуде. Олардың кейбіреулері төменде ұсынылған:

-вольті төмен жабдыққа қатысты болып табылатын 2006/95/ЕС директивасы;

- өнімнің атауы (фирмалық атауы емес, жалпы атауы);
- саны – метрлі бірліктеріндегі нетто салмағы;
- спирттің көлемді үлесі (немесе сатып алынған күштілігі);
- жарамды болуының ең қысқа мерзімін көрсету;
- қажет болған жағдайда, пайдалану мен сақтауға қатысты ұсыныстар;
- өндірушінің/импорттаушының атауы мен орналасқан жері (ЕО аумағында орналасқан импорттаушы);
- шығу жері;
- таңбалауда міндетті түрде осы нақты бір сусында бар аллергияға сипаттағы ингредиенттер туралы мәліметтерді көрсету керек.

Бал

Бал – бал аралары гүлдердің балшырынынан немесе тірі өсімдіктер бөліктерінің секрецияларына немесе соратын жәндіктерден бөлінетін заттары бар өсімдіктердің бөліктерінде өндіретін табиғи тәтті өнім. Аталған өнімдердің бөліктерін аралар жинайды, өзгертеді, өзгеше меншікті заттар мен біріктіріледі, қаттап тастайды, сусыздандырады, жинақтайды және бал соталарында балды әзірлеу үрдісі толық аяқталғанға дейін қалдырады.

ЕО балды таңбалауға қатысты толық талаптарын келесі беттен табуға болады: http://www.roj.by/publ/zakonodatelstvo/zakon_o_mede_v_es/6-1-0-103, ЕО Бал туралы заңы, Бал стандартының кодексі, STAN 12-1981.

сының атауынан пайдаланған ұғым) Белгі 1989 жылдан бастап қолданылады.

Органикалық өнімдер мен фермерлікті таңбалау белгісі, (Ұлыбританиялық OrganicFarmers&Growers компаниясы-ның атауынан пайда болған ұғым).

Толығырақ ақпаратты мына сайттан көруге болады: «Еуропа Одағындағы таңбалау», www.biomarket.ru

Ет

2011 жылдың маусым айында ЕО мүше – елдер ет пен ет өнімін (сиыр еті, қой еті, доңыз еті, құс еті) өндіруші ел туралы ақпарат түрінде таңбалау туралы келісімге келді.

Еуропалық тұтынушылар олар тағамға қандай өнімді пайдаланатындығы туралы хабардар болуы тиіс. Еттің барлық түрлерінің орауыштарында міндетті түрде етті өндірген елдің атауы көрсетілуі тиіс.

ЕО елдерінің осы келісімінің мақсаттары зор.

Негізгі мақсат – барлық өнімдерді таңбалау дәстүрлерін, яғни, халық арасында сапа белгісі деп танылған белгілерді орналастыру дәстүрін жаңғырту. Сонымен қатар күн сайын тұтыну нормасы туралы ақпарат та көрсетілуі тиіс.⁵

Сусындар

Өнімді таңбалау сусындар туралы ақпаратты ұсынудың қарапайым және аса қол жетімді әдісі болып табылады. Таңбалауда не жазылады және осындай ақпарат қалай ұсынылады? Ол сусынның түріне қатысты. Мысалы, ЕО талаптары (толық шолу ICAP⁶ сайтында келтірілген, ішімдік саясатының халықаралық орталығы) алкогольді сусын дарды таңбалауға қатысты келесіні көздейді:

⁵ Ақпарат көзі: «ЕО еттің барлық түрлеріне сапалық сипаттамаларды талап етеді», <http://www.obozrevatel.com>

⁶ <http://www.icap.org/Education/EducatingthePublic/AlcoholBeverageLabeling/tabid/268/Default.aspx>.

АТ-ВІО-3013⁴.

Төменде ЕО кез келген елдеріндегі таңбалау белгілері ұсынылған:

2011 жылы Германияның Тұтынушылар құқықтарын қорғау, азық-түлік пен ауыл шаруашылығы жөніндегі Федералды министрлігі ЕО талаптарын қатаң сақтайтын кәсіпорындар өнімдерін білдіретін ұлттық таңбалауды - Bio-Siegel (Экологиялық мөр) ұсынды.

Франция еуропалық елдердің ішінен бірінші елдер қатарында экологиялық тағам өнімдеріне таңбалаудың жеке жүйелерінің орнына пайдаланылатын Agriculture Biologique (Экологиялық өнім) логотипін енгізген.

Осы логотип Францияның Ауыл шаруашылығы министр-лігінің меншігі болып табылады. Осы логотипті тауарларға орналастыруға белгі иегерімен шартты жасағаннан және ЕО заңнамасымен белгіленген барлық талаптарды сақтағаннан кейін ғана рұқсат етіледі.

Белгі француз заңнамасының экологиялық әдістерді қолданатын шаруашылықтарға қойылатын талаптар сақталған жағдайда басқа елдердің био-өнімдеріне де салына алады. Алайда экзотикалық өнімдерді санамағанда өсімдік өнімдері ЕО өндірілуі тиіс.

Даниядағы органикалық ауыл шаруашылығын бақылау жөніндегі мемлекеттік органның таңбалау белгісі (Stats-kontrolleretokologisk дат компания-

⁴ Ақпарат көзі: «Органикалық өнімдерді таңбалау: өнімде қандай ақапарт болуы тиіс?», www.tvoymarysh.com.ua

генетикалық модификацияланған (ағзалардың атауы)»;

2003 жылғы 22 қыркүйектегі № 1830/2003 Еуропалық парламент пен Кеңестің (ЕО) регламентін келесі сілтеме бойынша табуға болады: <http://www.fsvps.ru/fsvps-docs/ru/laws/eu/1830-2003.pdf>.

Нәрестелер мен балаларға арналған өнім

Экологиялық таза тамақтану бала жасында ерекше маңызды болып табылады. Уытты заттарды зарасыздандыру қабілеттілігіне қатысты балалар мен ересектер арасында елеулі айырмашылықтар бар. Өмірінің алғаш жылдарында балалар тағам өнімдерінде химиялық құрамдардың бар болуына ерекше сезімтал келеді. Ауысу үрдістерінің ерекшеліктеріне байланысты баланың ағзасы қоршаған ортадан пайдалы да, сонымен қатар зиянды да заттарды жинақтап алады. Сондықтан да қазіргі уақытта көптеген балалар тағамын өндіруші – фирмалары өз өнімін өндіру үшін шикізатты мұқият таңдау арқылы өнімнің экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге тырысады. Органикалық ауыл шаруа шылық өнім өндірушілерінің ұлттық қауымдастықтарының қызметі органикалық ауыл шаруашылық жедел әрі сәтті дамуының маңызды факторы болып табылады.

Нормаларға сәйкес келмейтін, сонымен қатар кәсіпорынның тек органикалық заттарды ғана өсіруге көшу барысында өндірілетін өнімге белгі салынбайды.

ЕО белгісімен қатар органикалық өнімде қосымша ұлттық органикалық белгі немесе өнімді өндіруші компанияның жеке белгісі орналастырылуы мүмкін. Тиісті белгілер бойынша органикалық өнімді танып болғаннан кейін өнімді бақылауын жүзеге асырған және сертификатты берген орган кодының бар болуына да назар аударған жөн. Оған органикалық белгі қойылуы мүмкін. Код, мысалы келесідей сипатталынуы мүмкін:

ЕО тағам өнімдерін таңбалау

Тағам өнімдерін таңбалаудың мәні тұтынушыларға олардың денсаулықтары мен мүдделерін қорғау мақсатында өнімнің құрамы мен мазмұнына қатысты ақпаратқа қол жеткізуге кепілдік берілуінде. Басқа ақпарат өнімнің өзіндік аспектіне қатысты, мысалы, оның пайда болуы немесе өндіру әдісі сынды егжей –тегжейлі ақпаратпен қамтамасыз ете алады. Кейбір тағам өнімдеріне белгілі бір нұсқаулықтар қосылып сатылуы тиіс: мысалы, нәресте балалар мен балаларға арналған генетикалық модификациялық, аллергиялық өнімдер, кез келген сусындар.

Орауыштарға оралатын тағам өнімдерін таңбалау жөніндегі бас стандартты, ЕО (GENERAL STANDARD FOR THE LABELLING OF PREPACKAGED FOODS, CODEX STAN 1-1985 (Rev.1-1991) ғаламтордың келесі бетінде табуға болады:

http://www.roj.by/publ/zakonodatelstvo/zakon_o_mede_v_es/6-1-0-103

Генетикалық модификацияланған ағзалар (ГМА)

2003 жылғы 22 қыркүйектегі № 1830/2003 Еуропалық парламент пен Кеңестің (ЕО) Жұмыс тәртібіне сәйкес құрамында ГМА бар өнімдерге операторлар келесі талаптардың сақталуын қамтамасыз етулері тиіс:

(a) құрамында ГМА бар немесе толық ГМАдан тұратын алдын ала оралған өнім дерге жапсырылатын затбелгіге келесі белгілеулерді жазу: «Осы өнімде генети калық модификацияланған ағзалар бар» немесе «Осы өнім генетикалық модификацияланған (ағзалардың атауы)»;

(b) соңғы тұтынушыға ұсынылатын алдын ала оралмаған өнімдер үшін стендтке өніммен қоса немесе өнімге байланысты келесі белгілеулерді жазу керек: «Осы өнімде генетикалық модификацияланған ағзалар бар» немесе «Осы өнім

Компанияның атауы	Ел	Сайт/e-mail
Amsterdam Metallized	Нидерланды	welcome@metallized.nl
Arjobex	Франция	www.polyart.com
Cham Tenero Paper Mills Inc	Нидерланды	contact@cham-group.com
Henry&LeighSlaterLtd	Ұлыбритания	contact@hlslater.co.uk
Intermills	Бельгия	-
InternationalPaper	Франция	contact@ipaper.com
Schoeller&Hoesch	Германия	contact@schoellerhoesch.de
YUPO EuropeGmbH	Германия	www.yupo.com

Ақпарат көзі: «Затбелгіні өндіру: әлемдік нарық үрдістері»,
www.newchemistry.ru

№3 кесте. Затбелгілерді өндіруге арналған еуропалық өндірушілер тізімі

Компанияның атауы	Ел	Сайт
TrespaphanGmbH	Германия	www.trespaphan.com
Exxon Mobil Chemical Films Europe Inc	Люксембург	Www.exxonmobil.com
NordeniaDeutschlandGronauGmbH	Германия	contact@nordenia.com
PolinasPlastics	Турция	export@polinas.com.tr
AmsterdamMetallizedProducts	Голландия	www.metallized.nl
UCB	Бельгия	www.ucb-group.com
Bischof&Klein	Германия	www.bischof-und-klein.de
Nordenia	Германия	http://www.nordenia.com
DuPontTeijin	Люксембург	www.dupontteijinfilms.com/
Mitsubishi	Германия	http://www.m-petfilm.com/

Ақпарат көзі: «Затбелгіні өндіру: әлемдік нарықтың үрдістері»,
www.newchemistry.ru

Компанияның атауы	Ел	Сайт
DecorativeSleeves	Ұлыбритания	www.decorativesleeves.co.uk
Fuji Seal Europe	Ұлыбритания	www.fujiseal.com
SE Labels Group	Норвегия	http://clubstream.substream.se
SleeverInternationallimited	Ұлыбритания	http://www.packmeeting.com
Steinbeis Packaging GmbH & Co KG	Германия	http://web2.cylex.de
TöpferKulmbachGmbH	Германия	www.toepfer.de
OffcetGluksburgKetels	Германия	http://www.offset-ketels.de
Haendler &Natermann GmbH	Германия	http://www.natermann.de/

Ақпарат көзі: «Затбелгіні өндіру: әлемдік нарық үрдістері», Өнеркәсіптік Нарықтар Конъюнктурасының Академиясы, www.newchemistry.ru.

1 кестеде көрсетілген Еуропалық компаниялар, шикізат материалдарын (пленканы немесе қағазды) келесі өндіруші – компаниялардан сатып алады: (2,3 кестелерді қараңыз):

2 кесте. ЕО затбелгілік қағазды өндірушілер тізімі

Компанияның атауы	Ел	Сайт/e-mail
AhlstromLabelPack	Франция	-
Stora Enso Global Speciality Papers	Финляндия Германия	www.storaenso.com/specialitypapers
Brigl&Bergmeister	Австрия	Brigl-bergmeister.com
Torraspapel	Испания	http://www.torraspapel.com/
Favini	Голландия	http://www.favini.com/
MetsäSerla, Zanders(MReal)	Германия	-
Salach	Германия	www.salach-papier.de
Sappi	Бельгия	http://www.sappi.com
UPM Kymmene	Финляндия	http://w3.upm-kymmene.com

заңнамасын келесі сілтеме бойынша табуға болады:

http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/product_labelling_and_packaging/index_en.htm

Білу маңызды! ЕО қатысушы елдері

27 мемлекет ЕО мүшелері болып табылады: Австрия, Бельгия, Болгария, Ұлыбритания, Венгрия, Германия, Греция, Дания, Ирландия, Испания, Италия, Кипр, Латвия, Литва, Люксембург, Мальта, Нидерланды, Польша, Португалия, Румыния, Словакия, Словения, Финляндия, Франция, Чехия, Швеция және Эстония. Қазіргі кезде келесі елдер осы ұйымға мүше болуға үміткер мәртебесіне ие. Олар: Македония, Түркия, және Черногория. Хорватия 2011 жылғы 30 маусымда ЕО кіру туралы келіссөздерін аяқтады. Ресми түрде Хорватия осы ұйымға мүше-м емлекеттерге 2013 жылғы 1 шілдеден бастап қосылады.³

Затбелгілердің аса ірі еуропалық өндірушілері

Затбелгілердің басым мөлшерін өндіретін еуропалық елдер: Германия, Бельгия, Голландия, Италия, Франция, Финляндия, Чехия, Польша, Болгария. Әдеттегідей, затбелгілерді басып шығаратын компаниялар толығымен қызметтің осы түрімен қана айналысады. Олар полиграфиялық қызметтердің жоғары деңгейі мен баспаның жоғары сапасын қамтамасыз етеді. Затбелгілердің аса ірі еуропалық өндірушілері 1 кестеде көрсетілген.

1 кесте. ЕО өндіруші – баспашылар тізімі

Компанияның атауы	Ел	Сайт
CCLLabelLtd	Ұлыбритания	www.cclind.com

³ Ақпарат көзі: «ЕО мүше-мемлекеттер», www.web2.cylex.de

Затбелгі үлгі (трафарет), мөртабан, жазба, тұтынушылық қорап бірлігіндегі бедері, сондай-ақ тауарлардың әрбір бірлігіне тіркелетін немесе қосылатын қосымша бет түріндегі парақ немесе жазба белгісі түрінде көрсетіледі.

ЕО таңбалау және затбелгілерді қою индустриясы

Соңғы 15-20 жыл ішінде таңбалау мен затбелгіні қоюдың әлемдік индустриясы полиграфиялық нарықтың аса қарқынды дамитын салаларының біріне айналды. Жыл сайын осындай өнімдердің сатулар көлемдері, оларды өндіруден түсетін пайдамен қатар аса жоғары қарқындармен өсе түсуде. Алайда соңғы бес жыл ішінде затбелгі нарығында пайда өсімі бәсеңдетілді, өйткені бәсекелестік күрт дамыған. Осындайда орауыштар өнді рушілерінің шоғырлануы мен орауыш өндірушілерінің жаңадануы нарықтың басты сипат тамасы болып табылады.

ЕО қолданыстағы заңнамасына сәйкес ЕО таңбалауға қатысты талаптарына сәйкес келетін өнімдер ЕО аумағында таратыла алады. ЕО таңбалауға қойылатын талаптардың мақсаты – өнімнің мазмұнына, құрамына, айналым барысындағы қауіпсіздігіне, абайлау шылықтың ерекше іс-шараларына, өзге де арнайы мәліметке қатысты ақпаратты беру арқылы тұтынушының денсаулығын, оның қауіпсіздігі мен мүдделерін қорғаудың жоғары деңгейін қамтамасыз ету болып табылады және т.б.²

ЕО заңнамасы тағам өнімдері, тұрмыстық техника, аяқ-киім, тоқыма өнімдері және т.б. сынды жекелеген салаларға арналған таңбалаудың міндетті үлгілерін белгілейді.

ЕО таңбалау мен затбелгіні түсіру мәселелері бойынша

² Ақпарат көзі: «Еуропа Одағы – импорт процедураларына шолу », <http://exporthelp.europa.eu>

Тауарларды таңбалау не үшін қажет?

Таңбалау – ол өзіндік «өндірушінің сатып алушыға жолдауы». Өкінішке орай, біз осындай жолдаудың түсініксіз «қолтаңбасын» өте жиі кездестіреміз. Осындай жағдайларда өнімнің өндірілген күнін де, серияның нөмірін де көруге болмайды, өйткені барлық ақпарат өшіріліп қалған. Таңбалауға қатысты немқұрайды қарым – қатынас мүшкіл нәтижелерге әкеліп соқтыруы мүмкін. Өйткені мерзімі өткен өнім – сатып алушының денсаулығына қауіп – қатер төндірумен қатар өндіруші – компанияның беделіне де нұқсан келтіруі сөзсіз.

Таңбалау кез келген функционалдық, алайда маңыздылығы бойынша бірдей мақсаттарды көздейді. Әдеттегі таңбалау – шығарылу уақыты мен күні, сатудың түпкі мерзімі, өнімнің нөмірі мен тауар партиясының нөмірі туралы ақпарат. Таңбалаудың негізгі түрлері орауыштарда, затбелгілерде немесе тікелей тауардың өзінде де кездеседі. Сондай-ақ таңбалаудың басқа да түрлері кездеседі, мысалы: тауар белгілерін, суреттерді немесе іс жүзінде затбелгілерді ауыстыра алатын көп жолақты таңбалауды түсіру. Логотип, штрих-код, белгілер мен графикалық суреттер сынды тауарды қолдан жасау қауіпіне жол бермейтін таңбалау белгілерін күн сайын жиірек кездестіруге болады.

Білу маңызды!

«Таңба» мен «затбелгі» түсініктері арасындағы айырмашылықты білу керек

Таңба – өнімнің өзіне тікелей немесе тиісінше оның орауышына түсірілген нышан немесе пиктограмма. Таңбалар қауіп-қатерлер белгілерінен бастап және тиімді өңдеу мен пайдаға асыру әдістеріне дейін топтастырылуы мүмкін.

Затбелгі өнім мен оның өндірушісінің түсіндірмелік сипаттамасын бейнелейді.

Кіріспе

Тұтынушыны таңдау – өзекті мәселе, ал таңбалау – тұтынушыға тауарларды сатып алу барысында дұрыс таңдау жасауға ықпал ете алатын құрал. Таңбалау кез келген міндеттерді атқарады, мысалы, өнімнің сапасын, экологиялық талаптарға сәйкестігін, ден саулық үшін қауіпсіздігін, тіпті өнімнің нарықтағы белгілілігін анықтайды. Сондықтан да тауарларда логотиптердің кез келген саны көрсетіледі және де әрбір тұтынушы кем дегенде олар нені білдіретіндігін білуі тиіс.

ЕО елдерінің тәжірибесі өнімді таңбалау мен оларға затбелгілерді қоюға қатысты талаптар әртүрлілігінің айқын мысалы болып табылады. Бүгінгі күні ЕО елдерінде таң балау, затбелгілерді қою мен орау саласында заңдар, ережелер мен талаптар жеткілікті.

Осы материал оқырманға ЕО қолданылатын өнімді таңбалау мен оған зат белгілерді қоюға қатысты негізгі талаптар туралы жалпы түсініктемеге иеленуге мүмкіндік береді.

Жарияланымның негізгі бөлігі World Packaging Organization (WPO, Бүкіләлемдік орауыш ұйымы) ақпаратының негізінде әзірленген.¹

¹ World Packaging Organization (WPO) – 1968 жылы Токио қаласында негізі қаланған ораушылар ұйымдары мен қауымдастықтардың коммерциялық емес, үкіметтік емес, халықаралық федерациясы, ресми сайт: www.worldpackaging.org

Мазмұны

Кіріспе.....5

Тауарларды таңбалау не үшін қажет?.....6

ЕО таңбалау мен затбелгілерді қою индустриясы.....7

ЕО тағам өнімдерін таңбалау.....11

Тағамдық емес тауарларды таңбалау.....16

ЕО ерікті таңбалаулар.....28

Таңбалауға, затбелгілерді қоюға және орауға қойылатын жалпы талаптар.....34

Мұны білу маңызды!.....38

Қай жерде толығырақ ақпаратты алуға болады?.....47

Глоссарий.....49

Нұсқаулық материалдары тегін таратылады. Электронды үлгідегі жарияланымдары Сіз KAZNEX INVEST агенттігінің www.kaznexistest.kz сайтынанан таба аласыздар.

Оқырмандарды өз пікірлерін немесе «Экспорттаушыға көмек» нұсқаулық материалдар топтамасы бойынша ұсыныстарын білдіруге шақырамыз. Нұсқаулық материалдарға ұсыныстар мен түсініктемелерді. Сіз client@kaznexistest.kz электронды мекен жайға жолдай аласыздар.

«KAZNEX INVEST»
Экспорт және инвестициялар
Ұлттық агенттігі

Құрметті оқырмандар!

«KAZNEX INVEST» экспорт және инвестициялар жөніндегі ұлттық агенттігі Қазақстан Республикасының Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінің тапсыр масына сәйкес «Экспорттаушыға көмек» нұсқаулық материалдар сериясын шығаруды жалғастыруда.

Нұсқаулық материалдарды әзірлеу мен шығарудың мақсаты – шикізатты емес тауарлардың қазақстандық өндірушілеріне экспорттау қабілеттілігін дамытып, арттыруға жәрдемдесу.

Нұсқаулық материалдары оқырманға экспорт саласындағы кез келген мәселелері бойынша туындайтын сауалдарға түсініктемелер мен жауаптарды табуға мүмкіндік бере тін қарапайым және қол жетімді тілде жазылған жарияланымдар болып табылады.

Ағымдағы жылы жарияланымдардың жеті тақырыптама-лары белгіленген:

- Қазақстандағы экспортты мемлекеттік қолдау;
- Экспортты сервистік және қаржылық қолдау;
- Экспорт пен Кедендік одақ: нарық ережелері;
- ЕО таңбалау және зат белгісімен қамсыздандыру;
- Тағам қауіпсіздігі бойынша халықаралық үлгілер;
- Гуманитарлы сатып алулар нарығының рәсімдері мен талаптары;
- ЕО экспорттау.

Әрбір жарияланымның тақырыптамасы бүгінгі күні Қазақстанның өз ісін бастап жүрген, сондай-ақ әрекеттегі экспорттаушыларды қызықтыратын сауалдар өзектілігіне сәйкес белгіленген.

Қазақстан Республикасы
Индустрия және жаңа технологиялар министрлігі

**Нұсқаулық материал:
«ЕО таңбалау және затбелгі қою»**

“KAZNEX INVEST”
экспорт және инвестициялар Ұлттық агенттігі” АҚ
2011 жыл

